

MORGONBRIS

Morgonbris
– tidning utgiven
av S-kvinnor.

S-kvinnors 39e
förbundsmöte:
Ny ordförande,
ny förbunds-
sekreterare,
ny styrelse

Gertrud Sigurdsen:
**UTAN SKATTER
INGEN VÄLFÄRD**

MANSLIGAN

S-kvinnors nya förbundsordförande Lena Sommestad skriver:

»NU SKA VI UTMANA HÖGERNS IDÉER«

HÖSTENS BÖCKER av
Majgull Axelsson, Zinat Pirzadeh
och Lena Einhorn

En liten organisation
kan göra stor skillnad
**EMMAUS SKICKAR
AMBULANSER
TILL VÄSTSAHARA
OCH LIBYEN**

Aktuellt!

141:-

KRUTDURK EUROPA

Högerpopulismen växer i Europa. Den riktar sin udd mot olika minoritetsgrupper, det kan handla om att mobba ut mindre språkgrupper eller fattigare regioner. Men framför allt riktar sig hatet mot romer och muslimer.

Men högerpopulismen hotar också arbetarrörelsen, i dubbel bemärkelse: Den tar väljare från alla partier, men mest från vänstern. Samtidigt som partierna i stort sett alltid stöder högerpolitik.

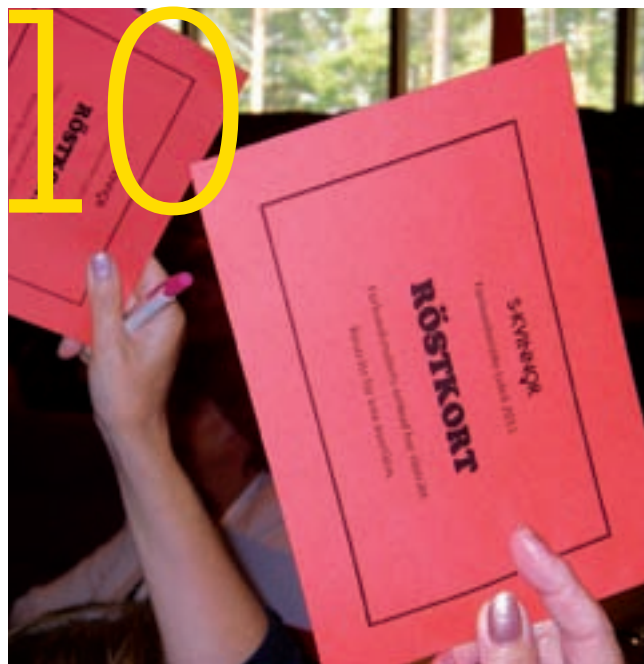
Vi har fått ett nytt politiskt landskap med inslag av partier som ifrågasätter demokratins grundvalar: tron på allas lika värde och rättigheter. I detta landskap vacklar de borgerliga partierna som i allt fler länder lånar idéer och bjuder in till olika allianser med högerpopulisterna. Samtidigt som arbetarrörelsen oftast tar strid.

Boken har skrivits av Anna-Lena Lodenius och Mats Wingborg. Anna-Lena är journalist och författare och har studerat politiskt våld och extremism samt olika schatteringar av rasism och främlingsfientlighet i över tjugo år. Mats är författare och journalist med inriktning på utvecklingsfrågor, arbetsmarknad, asiatisk politik, den globala fackföreningsrörelsen samt främlingsfientlighet. Båda har lång erfarenhet av att föreläsa och delta i seminarier och debatter. De reser gärna ut enskilt eller tillsammans vid inbjudan till olika arrangemang.

Boken kostar 141 kronor inkl moms. Portokostnad tillkommer.

Boken kan du beställa från Stjärndistribution, Kundtjänst, telefon 0290-76 76 88, mail kundtjanst@bildaforlagide.se eller via webbutiken www.bildaforlag.se

Morgonbris/3/2011

10

års ökenvandring är slut. Socialdemokraterna bildar regering i Danmark. Helle Thorning Schmidt är Danmarks första kvinnliga statsminister. S-kvinnor gratulerar!

Förbunds-
möte i Luleå

Daniel i Mansligan

74 motioner
behandlades

30

Morgonbris, Box 70458,
107 26 Stockholm
www.s-kvinnor.se
Telefon: 08-700 26 00
morgonbris@s-kvinnor.se
Ansvarig utgivare:

Stina Touma
Redaktör: Lena Näslund
Redaktionsråd: Stina
Touma, Ewa Hedlund,
Irmeli Krans, Kajsa Jansson
och Marja Koivisto
Produktion: Bilda Idé
Grafisk Form:
Ulrika Lönnberg
Tryck: Sjuhärads Tryckeri
Övriga medarbetare
i detta nummer: Lena

Sommestad, Ellinor Collin,
Gertrud Sigurdsen, Caro-
line Engvall, Carina Ohls-
son, Hillevi Larsson, Per
Bardh, Michael Kalnak, Ewa
Hedlund, Irmeli Krans, Ann
Linde, Zuzanna von Hart-
man Sejud, Yvonne Gröning
och Inger Segelström.
Morgonbris nr 4/2011
kommer ut den
2 december

Succé för nya Morgonbris ♀ Succé för ny

S-kvinnors 39e förbundsmöte 10:

Ny ordförande, ny förbundssekreterare, åtta nya i styrelsen

Lena Sommestad skriver 4:

»Kvinnornas obetalda arbete ska inte betala välståndet«

Internationellt 20:

Emmaus skickade åtta ambulanser till flyktingar

- 4. Ledare:** Gästskribent Lena Sommestad
- 5. Spaning:** Trender, siffror, debatt
- 6. Debatt:** Gertrud Sigurdsen skriver om skatter och välfärd
- 8. Debatt:** »Våra unga är inte till salu«, Caroline Engvall, Carina Ohlsson och Hillevi Larsson debatterar
- 9. Intervju:** Per Bardh, LOs avtalssekreterare, i intervju om de orättvisa kvinnolönerna
- 10. Rapport** från S-kvinnors 39e förbundsmöte
- 20. Internationellt:** Emmaus – även en liten organisation kan göra stor skillnad
- 23. Krönikan:** EU-lag om kvotering redan nästa år?
- 24. Höstens böcker:** Recensioner
- 28. Internationellt:** Kvinnorna trängs tillbaka i Egypten och Tunisien
- 31. Intervju:** Mansligan
- 31. Kvinnokryss**
- 32. Förbundet informerar**

Detta ska vi ändra på:

Kvinnornas obetalda arbete ska inte betala välståndet

Just nu formas framtidens socialdemokratiska program. Här ska S-kvinnor vara med, väcka debatt, driva på och ställa krav. Ni liksom jag har upplevt 20 år av ekonomisk kris, privatiseringar och besparingar. Nu är det dags att ta strid mot den politik som sviker inte bara kvinnorna, utan också barnen och deras framtid.

40 år efter de stora jämställdhetsreformerna är det tydligt att den svenska välfärdsstaten har gått i stå.

Löneskillnaderna ökar. Kvinnors hälsa försämras. Kvinnors deltid har blivit en permanent lösning. Kvinnor tar större ansvar för obetalt hemarbete än män. Samtidigt sviktar kvaliteten på välfärden i äldreomsorgen, sjukvården, skolan och förskolan. Det kontrakt om ett jämställt samhälle som tog form under 1970-talet har i praktiken brutits. Sveriges kvinnor fick aldrig det stöd i form av fungerande offentlig service som ett jämställt samhälle kräver.

För S-kvinnor handlar det nu om att våga utmana högerens idéer om samhällsekonomi och ekonomisk politik. Det viktigaste, tror jag, är att arbeta hårt för att återigen uppvärdera kvinnors arbete i vården och omsorgen. Det handlar om det obetalda hemarbetet, omsorgen om barnen, och arbetet i välfärdens många kvinnoyrken.

Idag har dessa frågor om familj, vård och omsorg förskjutits till politikens

periferi. Det mesta som är viktigt anses nu hända på marknaden, mannens klassiska revir. Marknadskonkurrensen skapar välståndet, sägs det. Därför måste omsorgen om marknaden alltid komma först.

Men historien över Sverige och andra industriländer visar något annat. Den visar att den viktigaste drivkraften bakom hållbara ekonomiska framsteg inte är marknadskonkurrens utan investeringar i hälsa, utbildning och social tillit. Det betyder att kvinnors många gånger obetalda arbete är en nyckel till vårt välstånd. Människan är ekonomins dyrbaraste resurs.

Låt oss därför aldrig glömma att välfärden inte ska ses som en kostnad, utan som en social investering. Att jobben i offentlig sektor är lika viktiga som jobben i den privata.

Vi kan aldrig spara på barnens välfärd och utbildning med hänvisning till att samhällsekonomi kräver det. Tvärtom! En hållbar samhällsekonomi kräver att vi sätter barnen först.

FOTO: ELLINOR COLLIN

Lena Sommestad

S-kvinnors
nya ordförande

Just nu när högerens samhällsprojekt skakar i grunden, när den finansiella krisen

blir allt djupare och de sociala klyftorna växer – just nu gäller det att våga tro att samhället kan byggas annorlunda.

Just nu gäller det att se vad som är viktigast att värna i krisens virvlar: jämlika livsvillkor, full sysselsättning, ett samhälle som bärs av gemenskap och tillit.

Jag ser fram emot mitt nya uppdrag som ordförande i S-kvinnor. Vi kommer inte att klara allt vi vill. Men vi kommer att klara mycket!

När jag själv ibland känner att min egen kraft och förmåga inte riktigt räcker till för allt jag vill, då tänker jag på Alva Myrdal, denna kvinna vars kraft aldrig tycktes falna, och som sammanfattade sitt stora livsverk med det försynta »Något kan man väl göra!«

Ja, något kan vi väl alla göra, och om vi är många, då kommer det att märkas! ❀

Bra jobbat Norrbotten!

Ett 20-tal frivilliga och ideellt arbetande funktionärer från S-kvinnor i Norrbotten gjorde förbundsmötet möjligt. Förbundsexpeditionen i Stockholm och medarbetarna Stina, Kajsa, Berin, Aneesa och Eva säger:

– Stort tack till S-kvinnor Norrbotten och alla fantastiska funktionärer för insatsen under förbundsmötet i Luleå! Er glada inställning och ert gedigna arbete var avgörande!

plus-listan

Plus för att en majoritet i riksdagen nu säger ja till att FNs barnkonvention blir lag. Socialdemokraterna, som var pådrivande när barnkonventionen antogs av FN i november 1989, har hittills varit tveksamma till att göra svensk lag av den. Med Håkan Juholt som ny partiledare har detta ändrats.

Plus för att Miljöpartiet i Stockholm går på samma linje som Socialdemokraterna när det gäller att ge alla kommunanställda rätt till heltid. Stockholms kommun är en av Sveriges största arbetsgivare med 40 000 anställda. Av dem arbetar 17 procent, de flesta kvinnor, deltid. Nynäshamn och Gävle har redan genomfört reformen rätt till heltid, deltid en möjlighet.

Plus för att Nordiska Ministerrådet vid sin session i våras tog fram fakta som visade att lokalt engagemang och egenmakt för kvinnor är nyckeln till en hållbar framtid. Forskning från FNs kommission för hållbar utveckling visar att varje dollar som används till utbildning av flickor ger fem gånger mindre utsläpp av koldioxid (CO₂) än investeringar i energieffektivitet.

Plus för att man i Danmark har upptäckt att skolbarnens betyg blir bättre om det på dagis finns god tillgång på utbildade pedagoger. Slutsatsen grundas på en undersökning av 30 000 barn som föddes 1982 och lämnade »folkeskolan« efter nian. Bra dagis med omsorg gynnar särskilt invandrarbarn och pojkar.

SPANING

Mona Sahlin satsar på feminism och antirasism

Mona Sahlin, som nu sitter i styrelsen för Stiftelsen Expo, gjorde den 1 augusti ett par läsvärda uttalanden i Aftonbladet. Hon vill att partiet ska ta tag i frågorna feminism och antirasism:

– Frågor som feminism och antirasism är mer socialdemokratiska än vad vi inom socialdemokratin låtit dem få vara. Jag vill bidra till att öppna debatten i partiet, vi måste se till att det här blir vår hemmaplan.

När hon fick frågan om hur det skulle gå till svarade hon:

– Allt framgångsrikt förändringsarbete har hängt på att vi parlamentariskt varit starka nog att via statens lagar och förordningar förändra, men också på att vi varit den ledande opinionsbildande kraften. Vi måste tillbaka dit, och jag ska dra mitt strå till stacken för att folkrörelsearbetet utanför riksdagen ska få nytt liv.

Anna Lindh fick gata i Kosovo

Staden Peja i Kosovo har hedrat Anna Lindh och hennes insatser för Kosovo med att namnge en gata efter henne.

Anna Lindh var den europeiska utrikesminister som var starkast engagerad i konflikten och tragedierna i Kosovo, som präglades av etnisk utrensning och kränkningar av mänskliga rättigheter. Under hennes tid startade Sverige ett humanitärt hjälpprogram som under många år kostade cirka en miljard per år.

Flera platser i och utanför Sverige bär Anna Lindhs namn. Här kan nämnas att torget i korsningen Götgatan Vartoftagatan på Södermalm i Stockholm i juni 2007 fick namnet Anna Lindhs plats.

Anna Lindhs Minnesfond har PG 90 12 10-5.

minus-listan

Minus för sämre service trots fler apotek. Hundratals nya privata apotek har öppnats efter avregleringen. Trots det får många kunder vänta mer än 24 timmar på livsviktig medicin. Apoteken har dessutom brist på personal. Det finns inte tillräckligt många utbildade farmaceuter.

Minus för att det tar ytterligare 30 år innan hushållsarbetet fördelas jämnt.

KÄLLA: SCB.

ENDAST I
MORGONBRIS

Hur många har råd att betala sin egen höftledsoperation?

UTAN SKATTER INGEN VÄLFÄRD

»Vår tystnad om välfärdens finansiering ger näring för den negativa skattedebatten. Vi har själva ett ansvar. Låt oss starta en omfattande informationskampanj på detta område.«

Det skriver Gertrud Sigurdsen, under många år ledamot av VU och partistyrelsen, med direkt adress till Håkan Juholt och partiledningen.

Välfärd är ett vackert, positivt ord. I Bonniers stora lexikon läser jag att »välfärdsstat är sedan 1940-talet benämning på en stat vars politiska mål är att uppnå en viss social, ekonomisk och kulturell jämställdhet i samhället.

I välfärdsstaten sker betydande transfereringar det vill säga överflyttningar mellan olika samhällsgrupper genom skatter och bidrag.« Ordet skatt är inte lika väljudande, det är för att citera samma lexikon »obligatorisk påлага (till stat, kommun eller annan menighet).«

Sverige är en välfärdsstat, även om välfärdens andel av BNP har minskat de senaste åren. Samtidigt har behoven ökat. Jag som är 88 år har levt under den period som socialdemokratiska regeringar byggt upp välfärden för svenska folket.

Visserligen sa många när Gunnar Sträng var finansminister att det var han som tog pengarna. Men Sträng tog ut skatter för att forma välfärdssamhället. Anne-Marie Lindgren, chef för Arbetarrörelsens tankesmedja skriver så här i en rapport »Skatter är inte pengar som försvinner i det blå. De betalar ett antal nyttigheter som under alla omständigheter måste betalas. Sådant som sjukvård, pensioner, vägar, poliser, domstolar, skolor, äldreomsorg och a-kassa är något som inget samhälle klarar sig utan.«

Alliansregeringens »välfärdspolitik« går ut på att sänka skatterna för alla (utom pensionärerna), men mest för de rika. Och i de amerikanska diskussionerna om budgetunderskott

Gertrud Sigurdsen har varit både biståndsmister och socialminister. Hon vet vad välfärden kostar. Pengar växer inte på trån. Man kan inte både få sänkt skatt och bättre välfärd.

FOTO: LENA NÄSLUND

har demokraternas förslag om att höja skatten för de rika mött totalt motstånd från republikaner och medborgare. Under den grekiska krisen har vi fått höra att grekerna tycks göra allt för att undkomma skatt.

I Sverige har vid flera opinionsundersökningar framkommit att svenskarna kan tänka sig högre skatter om de vet att de går till typiska välfärdsfrågor som exempelvis skola och sjukvård. Men vi får sällan veta vad skatterna går till. Mona Sahlin sa vid partikongressen 2009 att »det är välfärden som är skattesänkningarnas pris«.

Här några exempel på vad välfärden kostar:

En förskoleplats cirka 13 000 kronor/månad.

En högskoleutbildning cirka 40 000 kronor/år om man läser humaniora.

En läkare i utbildning kostar cirka 230 000 kronor/år.

En höftledsoperation eller en knäoperation ca 100 000 kronor.

Vem har råd med det? Ja den rikaste delen av befolkningen, som moderaternas politik gynnar, klarar det naturligtvis.

Jag har en egen upplevelse. Låg på Capio-St Görans sjukhus i två dygn under trettondagshelgen (gallbesvär). Jag blev väl omhändertagen, träffade läkare regelbundet, röntgades (datortomografi), fick de mediciner jag behövde och god mat, inga svarta plastlådor som väckt så mycket kritik i Stock-

»För oss socialdemokrater är en fungerande välfärd viktigare än jobbskatteavdrag.«

holm. Två dar efter hemkomsten kom fakturan 2 x 80 = 160 för helinackordering och god vård. Jag undrar vad denna vistelse egentligen kostade?

Sen ska ju nämnas att Capio inte betalat skatt i Sverige sen 2007 och ägs av ett riskkapitalbolag. Den utvecklingen, särskilt inom vård och skola, är något som socialdemokraterna måste sätta stopp för.

Under de senaste snörika och kalla vintrarna i vårt land har vi upplevt hur tågtrafiken inte fungerat. Det är bristande underhåll av tåggräls och uteblivna nyinvesteringar. Vi upplever nu hur sjuksköterskor och undersköterskor säger upp sig från våra sjukhus. Orsak: för låga löner, dålig arbetsmiljö. Få söker sig till lärarutbildningar – lönerna är för dåliga. I alla intervjuer stöder medborgarna kravet på högre löner för lärare och sjukvårdspersonal.

Jan Björklund sa i sitt sommartal i Marstrand att kommunerna måste höja lärarlönerna. Behövs det inte skatter till det?

Det saknas resurser, det saknas skatteintäkter. För oss socialdemokrater är en fungerande välfärd viktigare än jobbskatteavdrag. Men många som får jobbskatteavdrag tycker det är

bra och kopplar inte det till att välfärden blir sämre.

Och då måste jag ställa frågan: Vad har vi socialdemokrater egentligen gjort för att tala om vad skatterna går till? Filmen »Skattefria Andersson« från 50-talet var ett utmärkt pedagogiskt instrument för detta. Vår tystnad om välfärdens finansiering ger näring för den negativa skattedebatten. Vi har själva ett ansvar. Låt oss starta en omfattande informationskampanj på detta område.

Så här kommer en utmaning till Håkan Juholt och partiledningen: Sätt igång ett sånt folkbildningsarbete snarast möjligt så att medborgarna inför valet 2014 vet vad de betalar för. ABF finns.

Jag vill att mina barnbarn och deras barn ska få leva i ett solidariskt Sverige där vi alla är med och betalar för välfärden. Ett mer jämlikt samhälle gynnar alla grupper. Socialdemokraterna måste tala klarspråk: Välfärd för alla medborgare är en av grundstenarna för demokratin! ❀

Gertrud Sigurdson,
ledamot av verkställande utskottet (VU) 1968–1990

»VÅRA UNGA ÄR INTE TILL SALU«

Samhället visar flathet och har brist på kunskap när det gäller sexuella övergrepp mot barn. Det gäller särskilt de barn som skyddar sig med ett självskadebeteende. Det skriver Caroline Engvall, Carina Ohlsson, och Hillevi Larsson.

Okunskapen om sex som ångestdämpning bland dem som borde veta mest är stor – och det skadar de unga långt mycket mer än vi kan ana. Barn som har blivit våldtagna blir ofta så plågade och förtvivlade över det som har hänt att de måste skada sig själva. Då handlar det inte »bara« om att skära sig i armarna med rakblad. De som mår sämst utsätter sig själva för risken att bli utnyttjade, och det gör de gång på gång. Och de använder internet för att komma i kontakt med förövarna.

Vi som arbetar ideellt med de här frågorna undrar: Var finns samordningen, var finns omtanken, var finns viljan att inte tappa dessa unga mellan stolarna? Det ska inte spela någon roll var man bor vilken hjälp/bemötande man får. Det dessa ungdomar utsätts för är brottsligt.

Caroline Engvall, författare till boken om Tessa: »14 år till salu«, har fått över tusen mail från unga som berättar sina egna historier. Om hur de inte vågar söka sig till vuxenvärlden för hjälp – men framför allt det bemötandet de får om de väl orkar ta tag i sina liv. Så här skriver 15-åriga Sanna om ett möte på BUP (Barn- och ungdomspsykiatri): »Mötet var allt annat än trevligt och de verkade verkligen inte förstå min situation. Jag satt där med mobilen i handen och fick varannan minut nya sms från olika killar som ville att jag skulle komma över och leka lite. Allt bara snurrade i huvudet och jag visste att om de inte hjälper mig nu vet jag att samma sak som hände inatt även kommer att hända denna natt.

Jag försökte verkligen förklara att »jag vet inte vad jag gör just nu, jag har inte ekonomiska problem, men ett enormt behov av att bestraffa mig själv«.

De satt där och titta lite frågande på mig och ställde frågor

som »så sexet gör dig lugn?« och fick det att låta som att det var någon slags sexuell kick för mig. Som att jag på något sätt njöt av att bli förnedrad. De hade en enorm okunskap vilket jag knappast blev hjälpt av. Det var fruktansvärt förnedrande att de trodde mitt självdestruktiva beteende var någon slags sexuell avvikelse.«

Sanna kommer aldrig att söka hjälp igen. Tyvärr är hon inte ensam. Varje vecka hör vi liknande historier. Från alla delar av landet, från unga som kommer från alla samhällsklasser – det skulle kunna vara ditt barn, din granne, ditt barns klasskamrat.

Handen på hjärtat, har din kommun eller ditt landsting kunskap för att stötta ungdomarna? Ordna möten som till exempel Malmö S-kvinnor gjorde på sensommaren eller manifestationer som »Våra unga är inte till salu« i Kungsträdgården. Bjud in berörda till mötena, som jurister, nämndemän, politiker, poliser, socialtjänsten med flera.

Vi måste skapa förändring NU för att våra utsatta ungdomar ska få stöd och upprättelse för det de har varit med om och de många svek de har mötts av från vuxenvärlden. ❀

Caroline Engvall,
journalist och författare till böckerna
»14 år till salu« och »Skamfläck«

Carina Ohlsson,
vice ordförande S-kvinnor och ordförande
Sveriges Kvinno- och Tjejjourens Riksförbund, SKR

Hillevi Larsson,
ledamot S-kvinnors förbundsstyrelse och
ordförande S-kvinnor Malmö

LOs AVTALSSEKRETERARE PER BARDH: **OMODERNT GE KVINNOR LÄGRE LÖN**

– Kvinnors och ungdomars situation på arbetsmarknaden måste bli bättre. Det är orättvist, men också omodernt, att kvinnors arbete inte värderas på samma sätt som mäns arbete. Det säger LOs avtalssekreterare Per Bardh till Morgonbris.

TEXT: Ulla Johanson FOTO: LO-media

Avtalsrörelsen har nu startat. Per Bardh leder och samordnar LOs insats:

– Många kvinnor har ett fantastiskt arbete inom vård, skola och omsorg, men deras lön är inte lika fantastisk. Alla är nog överens om att kvinnor utför många mycket viktiga arbetsuppgifter på arbetsmarknaden. Ändå tjänar kvinnor konsekvent mindre än män.

En undersköterska som tar hand om gamla tjänar i snitt 21 262 kronor och arbetar 87 procent. En barnskötare tjänar 20 390 kronor. Bägge grupperna har tre års gymnasieutbildning. Det har också den verkstadsarbetare som gått Industriprogrammet, men han tjänar ungefär 25 000 kronor och arbetar heltid:

– Det är både orättvist och orimligt. Alltför många av LO-förbundens kvinnor måste förlita sig på sin partner för att få ekonomin att gå runt. Det är ålderdomligt.

Arbetsgivarna menar att extra satsningar på kvinnor sätter marknadskrafterna ur spel. Byt bransch är deras råd till den kvinna som vill tjäna bättre. Men LO har en annan uppfattning:

– Om värdediskriminerade kvinnoyrken ska bli rätt avlönade handlar det om en långsiktig strategi, vilket innebär en hundralapp här och en hundralapp där. Så småningom kommer det att göra skillnad.

En annan viktig fråga i avtalsrörelsen är att göra anställningarna tryggare. Det är framför allt kvinnor och ungdomar som har visstidsanställningar. I dag är det möjligt att ha olika typer av visstidsanställningar i många, många år hos samma arbetsgivare. En rimligare period skulle vara två år:

– På så sätt kommer fler att få fasta anställningar samtidigt som färre har osäkra anställningsförhållanden.

Svenskt Näringsliv tänker inte göra något åt att kvinnor är värdediskriminerade. De tycker inte heller att de lägsta

lönerna ska höjas för då riskerar arbetslösheten att öka.

Per Bardh har en helt annan åsikt:

– Att företag slås ut beror på bristande konkurrenskraft hos företaget. Vi kan inte ha alltför låga löner. Ett heltidsjobb måste ge en rimlig inkomst. Det här är lågt betalda löntagare och det är orimligt att just de ska subventionera olönsamma företag genom att sänka sina löner.

Eftersom kvinnor generellt tjänar mindre än män riktar sig arbetsgivarnas krav på återhållsamhet och lönestopp framför allt mot kvinnorna.

– Alla ska kunna leva på sin lön. En liter mjölk kostar lika mycket oavsett vad du tjänar. Arbetsgivarna måste också ta sitt samhällsansvar, säger Per Bardh. Det är skamligt av högt avlönade manliga direktörer att peka ut de lägst avlönades löneökningar som samhällsekonomiskt skadliga.

– Håll med om att det är magstarkt att anklaga de kvinnodominerade branscherna för att vilja skapa överhettad ekonomi, ett kraschat näringsliv och ökad arbetslöshet. ❀

Per Bardh är LOs avtalssekreterare. Han anser att det är skamligt av högt avlönade manliga direktörer att peka ut de lägst avlönades löneökningar som samhällsekonomiskt skadliga.

S-kvinnors förbundsstämma hölls i Luleå 27–28 augusti. 74 motioner behandlades, **åtta nya i styrelsen, ny förbundssekreterare och ny förbundsordförande** valdes.

TEXT: Lena Näslund FOTO: Ellinor Collin

Gott humör och framtidstro

Nalin Pekgul, som lämnade ordförandeposten efter åtta år, inledde sitt öppningsanförande med att påminna om mordet i Oslo och på Utøya:

– Kongresser brukar vara höjdpunkten i det politiska arbetet, men i år samlas vi i sorg. Vi sörjer de stolta och glada medlemmarna i AUF som mötte döden på sitt sommarläger.

Hon anknöt till de högerextremistiska stämningar som så öppet har syns på senare tid, bland annat i kommentarerna på internet, och slog fast att demokratin alltid måste försvaras:

– Ett framtida projekt måste vara att förhindra att extremister får verka ostört.

Vi måste se till att debatten förs öppet och utan skydd av anonymitet.

Nalin berättade om ett sommarbesök i sin mormors hus. Där noterade hon att det kurdiska samhället i dag präglas mer av religion än det gjorde under hennes uppväxt. Hon märker att detta händer även i svenska stadsdelar, till exempel Tensta och Rinkeby. Där har kvinnor fått mer begränsad rörelsefrihet. Kvinnoförbundet gör mycket

i dessa områden och man har sett en förändring. Med små medel kan utvecklingen vändas.

Nalin tog också upp barnfattigdomen. Hon betonade att barnfattigdom inte är värdigt ett välfärdssamhälle:

– Kvinnors roll på arbetsmarknaden måste stärkas, och där är två frågor i fokus – individualiserad föräldraförsäkring och utbyggd barnomsorg. Uppdelningen på arbetsmarknaden består. Målet måste vara ett jämställt arbetsliv och jämställda föräldrar som båda tar ansvar för hem och barn.

Lena Sommestad, som valdes med bred majoritet (64–34), tackade Nalin med orden:

– Tack Nalin för dina viktiga insatser som förbundets ordförande. Du har haft erfarenheter och perspektiv som har förändrat S-kvinnor, som har breddat förbundets synfält och gjort S-kvinnor till en starkare aktör för jämställdhet och alla människors lika värde i ett modernt, mångkulturellt samhälle. Det du har gett oss ska vi förvalta och utveckla! ✿

Härligt solsken och gott humör när de båda ordförandekandidaterna Nalin Pekgul och Lena Sommestad frågades ut på torget i Luleå. Åhörare var ombuden på S-kvinnors förbundsmöte plus en och annan lulebo. Utfrågare: Majlene Westerlund Panke från S-kvinnors Framtidskommission.

ENDAST I
MORGONBRIS

Alla motioner som bifölls

Att motionera är medlemmarnas och klubbarnas viktigaste instrument när det gäller att påverka.

74 motioner kom in till förbundet. 43 bifölls, men många fler ska skickas vidare till bland annat S-kvinnor i riksdagen. Att besvarade motioner går vidare är ovanligt, men ska nog ses som förbundsstyrelsens vilja att gå medlemmarna till mötes.

1. Jämställd rekrytering. Jämn könsfördelning i partiet. Fler ombudsmän ska vara kvinnor.

2. Utbildning i genusfrågor. Genusfrågorna ska in i verksamhetsplanen.

4. Prioritera mera. Optimal användning av S-kvinnors pengar och personal. Nuvarande resurser analyseras. Organisationen ska stärkas, fler medlemmar värvas. Alla beslut på förbundsmötet ska omsättas i politik.

5. Arbetsgrupperna. Arbetsgruppernas kunskaper, idéer och förslag ska spridas vidare till klubbar och distrikt.

6. Endast ombud ska ha rösträtt. Nytt i stadgarna § 3 moment 3: »Distriktsstyrelsen ledamöter, ersättare och revisorer samt

valberedning har närvaro-, yttrande- och förslagsrätt, men ej rösträtt.«

8. Dubbla avgifter. Medlemmar, som är med i flera kvinnoklubbar som tillhör olika arbetarekommuner, har dubbla avgifter. Till arbetsgruppen som arbetar med medlemsregister och avgifter.

10. Distriktsklubbarna. Motionen handlar inte bara om distriktsklubbarna utan om distriktens existens. Viktigaste att-satsen, och inte särskilt diskuterad på förbundsmötet, innebär att S-kvinnor ska se över behovet av distriktsverksamhet! Utredning om lokala klubbar kan direktanslutas.

Kvinnors arbetsvillkor och hälsa

16. Kvinnosjukdomen endometrios.

Sjukvården ska bli bättre på att ta hand om patienter med endometrios, socialstyrelsen ska ha nationella riktlinjer, sjukdomen ska omfattas av försäkringskassans högriskskydd och informationen förbättras. S-kvinnor med offentliga uppdrag ska verka för att motionen förverkligas.

18, 19, 20, 21. Avskaffa barnfattigdomen. Samtliga motioner behandlar barnfattigdomen, men ur olika synvinklar. I kraven ingår bland annat att stärka familjernas och de ensamstående föräldrarnas ekonomi. Enligt förbundsstyrelsen står frågan överst på dagordningen. FNs barnkonvention ska bli lag i Sverige.

Klassamhället är idag mycket av ett kvinnohämäl. Vår tids daglönare är kvinnor som sitter och väntar på ett sms för att få några timmars springvikariat i hemtjänsten ännu en gång. Håkan Juholt fick applåder för sina klara ställningstaganden. Här tillsammans med ombudet Laila Olsen från Skåne och förra statsrådet Maj-Inger Klingvall.

22. Genusvetenskap. Genusvetenskap ska genomsyra lärarutbildningen och vara en egen obligatorisk kurs.

23. Avskaffa RUT-bidraget. Bifall. Pengarna (1,3 miljarder) ska användas till att förstärka vård och omsorg.

24. Om skolan. S-kvinnor ska starta grundlig diskussion om barnen, lärarna och skolan.

25. Praktikplatser i offentlig verksamhet. Praktikplatser ska erbjudas nyanlända flyktingar.

26. Bristande tillgänglighet. Diskriminering av dem som har funktionsnedsättning. S-kvinnor ska verka för att lagen ändras.

27. Analfabetismen ökar. S-kvinnor ska arbeta för att kommunerna ska nå kvinnor som står utanför Sfi. Alla ska få lära sig svenska tillräckligt bra för att få ett arbete. Statistiken ska vara könsuppdelad.

28. Felaktiga kostråd. S-kvinnor i Skaraborg oroas över att olika kostråd florerar. S-kvinnor tar initiativ till forskning och till att skattepengar avsätts för att ta reda på vilken mat som gör oss friska eller sjuka.

29. Mat är del av den medicinska behandlingen och bör ingå i maxtaxan. Det är viktigt att de äldre äter bra. Mat kan ses som en del av den medicinska behandlingen. Till S-kvinnor i riksdagen.

30. Vinst i välfärdsföretag. Förbundsstyrel-

sen yrkade på avslag. Motiv: Unga S-kvinnor Rebella hade slarvat med formuleringen av att-satsen. Klubben krävde att lagstiftningen ses över för att garantera att offentliga medel, som anslås till privat driven välfärd, kommer brukarna till godo. Förbundsstyrelsen ansåg att man aldrig kunde garantera, men fick ge sig. Motionen vann efter försöksvotering.

31. Handsfree under bilkörning. Förbundsstyrelsen yrkade på avslag, men förlorade. S-kvinnor i riksdagen ska arbeta för förbud.

37. A-kassans regler. Handläggningstiden för utbetalning av A-kassa ska förkortas. Regelverket ska bli mer användarvänligt och enhetligt. Till S-kvinnor i riksdagen.

Snabb lagstiftning om heltid när Socialdemokraterna vinner valet

Annelie Nordström, Magnus Nilsson, Gabriel Wikström och Håkan Juholt. Fyra rutinerade talare gästade S-kvinnors förbunds möte och talade så att ombuden kände igen sig.

TEXT: Lena Näslund FOTO: Ellinor Collin

När Annelie Nordström från Kommunal efterlyste lagstiftning om heltid som en rättighet svarade Håkan Juholt några timmar senare med att lova en lag senast sex månader efter det att en ny socialdemokratisk regering har tillträtt.

Annelie Nordström, Kommunalarbetareförbundets ordförande, gav många exempel ur sin egen verklighet. Hon varnade för bristen på personal till den växande äldreomsorgen och krävde både bättre utbildning och bättre löner:

– Vår lönenivå är helt fel jämfört med män i yrken som har liknande kompetenskrav, grad av självständighet och ansvar. En man som »vårdar« och servar bilar tjänar på sitt heltidsjobb cirka 3 500 kronor mer i månaden. Det kallar vi värdediskriminering. Det bekämpar vi aktivt i varje avtalsrörelse.

Annelie Nordström framhöll att välfärdstjänsterna har haft fundamental

betydelse för jämställdheten i Sverige. Men om man vill nå längre krävs utvecklade välfärdstjänster som svarar mot den moderna kvinnans behov. Och hon frågade retoriskt, och gav själv svaren: – Hur behöver förskolan se ut för att Sverige på sikt ska bli mer jämlikt och jämställt? För mig är det självklart att den ska vända sig till alla barn.

Kommunal anser, precis som S-kvinnor, att barnomsorgen ska fungera dygnet runt. Det kräver mer personal:

– Jag är övertygad om att det är värt varenda krona. Det är det alltid när det handlar om att investera i barnen!

När det gäller heltiden påpekade hon att socialdemokraterna har ett tio år gam-

Annelie Nordström leder Nordens största fackliga organisation: Kommunalarbetareförbundet. Hon talade om kvinnornas villkor på arbetsmarknaden och kallade RUT-avdraget den moderna kvinnans rop på hjälp.

malt kongressbeslut:

– Det är dags nu! Se till att heltid blir norm i alla kommuner och landsting med socialdemokratisk majoritet! Deltidsarbete minskar kvinnors självständighet och ekonomiska oberoende på både kort och lång sikt. Det vill till att äktenskapet håller, annars riskerar man att bli fattig- ↗

Kvinnorna och familjelivet

45, 48. Individualiserad föräldraledighet. Lång debatt, bland annat om föräldraförsäkringen ska vara 50/50 eller tredelas. Förbunds mötet tog endast ställning till att föräldraförsäkringen ska individualiseras. S-kvinnor ska driva frågan i riksdagen och på nästa partikongress.

49. Bostadsmarknaden. Förbundsstyrelsen ska aktivt bidra till debatten om modern socialdemokratisk bostadspolitik, verka för lagstadgad kommunal bostadsförmedling anpassad till dagens bostadsmarknad och för skyldighet för kommuner att ansvara för en social bostadspolitik. Till S-kvinnor i riksdagen.

51. Barnomsorg på obekvämt arbetstid. Bifall till lagstiftning.

53. Surrogatmödrar. S-kvinnor ska inte medverka till sådan handel med barn. Med röstsiffrorna 40–29 beslutades att S-kvinnor välkomnar en utredning om surrogatmödraskap med tydligt barnperspektiv.

54. Äldreomsorg och boende. S-kvinnor ska starta debatt om Socialtjänstlagens intentioner och efterlevnad, belysa hur make/maka/döttrar belastas av de nuvarande bristerna samt verka för att det åter skapas boenden för dem som behöver lite extra service.

56. 80-timmarsregeln i A-kassan. A-kassans regler ska ses över, särskilt 80-timmarsregeln.

57. Försäkringskassans regler vid utförsäkring. Läkare och inte handläggare ska bedöma om den som är sjuk kan arbeta.

58. Fas 3, Aktivitetsgarantin. Bifall till kravet att Fas 3 ska avskaffas.

Kvinnofrid och barnfrid

60, 61. Granska tvåårsregeln. Motionerna handlar om den osäkra tillvaron för kvinnor som kommer till Sverige för att gifta sig. De ska ha samma skydd mot våldshandlingar som svenska medborgare. Tvåårsregeln ska bort. ↗

Gabriel Wikström, SSU och Magnus Nilsson, S-studenter vill samarbeta med S-kvinnor om jämställdhet, feminism och i kampen mot extremismen.

S-KVINNORS FÖRBUNDSMÖTE

pensionär. Rätten till heltid är en oerhört viktig jämställdhetspolitisk fråga!

Håkan Juholt var väl medveten om vilka han hade framför sig på förbundsmötet. Han lovade barnomsorg på nätter, kvällar och helger. Han lovade lagstifta om rätten till heltid. Han förkastade det ottrygga systemet med springvikarier och talade varmt för allas rätt till egen försörjning. När det gällde föräldraförsäkringen kritiserade han den långsamma utvecklingen av pappaledigheten, berättade att han själva hade varit hemma med sina söner och lovade att genomföra en tredelning av försäkringen.

Men, och det var kanske det viktigaste, han bad S-kvinnor om hjälp med att skapa jämställt ledarskap i partiet och att formulera en politik som utjämnar könsmakten i samhället:

– Vi måste som socialdemokratisk rörelse återfinna den sociala tillhörigheten, empatin, det sociala ögat för världen som gör oss till det självklara valet för en stor majoritet kvinnor i

vårt land. De ska känna att socialdemokratin är ett parti att lita på.

– Det handlar om att ha ett jämställt ledarskap, tydliga feministiska företrädare på alla nivåer. Där behöver jag kvinnoförbundets hjälp.

Magnus Nilsson, förbundsordförande för S-studenter, berättade om sitt första flygblad som krävde individualiserad föräldraförsäkring, och han fortsatte:

– Hela vår rörelse har en enorm pedagogisk uppgift med att visa omvärlden att vi kan göra mer med politik än utan, att vi kan göra mer med jämställdheten och att vi kan komma längre med feminismen.

Han konstaterade att kön tyvärr fortfarande spelar roll och väckte uppmärksam-

het med följande finurliga formulering:

– Det är vårt gemensamma ansvar att bryta den skeva verklighetsbilden och visa att vi faktiskt inte är jämställda nog innan vi är jämställda.

Gabriel Wikström, nyvald ordförande för SSU, tackade för S-kvinnors stöd i samband med tragedin i Norge. Efter Utøya har kampen mot högerextremismen och kampen för ett mångfaldssamhälle flyttats upp på dagordningen. Han påminde om en aspekt som ofta glöms bort:

– Det hat som extremismen riktar mot invandrargrupper och politiskt oliktyckande är lika mycket riktat mot kvinnor som grupp, mot jämställdheten och mot ökade rättigheter för kvinnor.

– Det här måste vi visa upp. Det är vi som kan göra det. SSU och S-kvinnor kan göra det tillsammans.

Gabriel Wikström påminde också ombuden om att det var SSU och S-kvinnor som gemensamt fick partiet att skriva in feminismen i partiprogrammet 2001:

– Feminismen är ständigt levande inom SSU och kvinnoförbundet, men är inte lika levande i den politiska debatten

– Vi måste se det som en huvuduppgift att lyfta upp de frågorna, och lyfta upp den ideologiska definitionen av vad det verkligen betyder att vara feminist. 🌸

➔ **64. Intern utredning om hur Socialdemokraterna hanterade frågan om de apatiska flyktingbarnen.** Bifall efter lotning. Resultat: 47–47. Förbundsstyrelsen föreslog avslag. Debatten lång och hård. Att detta var en hjärtefråga för ombuden var tydligt. Den här motionen var en av många där förbundsstyrelsen hävdade att frågan inte kan hanteras av S-kvinnor utan är en fråga för partiet, ett ställningstagande som fick kritik.

65. Sexuellt våld mot barn. S-kvinnor ska i de politiska riktlinjerna ta in krav på nollvision när det gäller sexuellt våld mot barn. Samma krav ska drivas inom SAP.

66. Ta bort preskriptionstiden för övergrepp mot barn. Motionen bifölls och lämnas till riksdagsgruppen.

Kvinnor och miljö

68. Giftfri livsstil. Tamponger och bindor innehåller kemikalier. De kan vara skadliga. S-kvinnor ska verka för forskning, starta upplysningskampanj och ta upp frågan i riksdagen.

69. Styrning av Vattenfall. Statliga kolkraften ska avvecklas. Vattenfall ska styras hårdare. 2014 ska frågan om att ersätta de fossila bränslena med förnybar energi och energieffektivisering göras till valfråga.

70. Kvinnokraft istället för kärnkraft. Ja till aktivt arbete för kärnkraftsavveckling och kärnkraftsfritt samhälle.

71. Tickande miljöbomb på Kolahalvön. S-kvinnor i riksdagen ska driva på regeringen för en handlingsplan om miljöarbetet på Kolahalvön.

Internationellt arbete och integration

72 och 74. Svensk vapenexport. Hjärtefråga för ombuden. Motionärerna krävde bland annat stopp för svensk tillverkning och export av vapen samt en seminarierie om svensk krigsmaterielexport. Båda bifölls trots att förbundsstyrelsen gjorde sitt bästa för att få fram ett nej till den ena motionen och få den andra besvarad.

Susanne Andersson ser fram emot uppdraget som förbundssekreterare och räknar med att resa mycket för att träffa medlemmar och besöka klubbar.

Ny förbundssekreterare vald:

Räkna med Susanne på klubbarnas möten

Susanne Andersson, 48 år, är S-kvinnors nya förbundssekreterare.

Valet var väntat. Hon var den enda nominerade kandidaten.

TEXT: Lena Näslund FOTO: Ellinor Collin

Susanne ser fram emot sitt nya uppdrag:

– Jag går in för det med liv och lust. Jag gillar utmaningar, och det finns en del att ta tag i. Det viktigaste är att vända organisationen utåt, att entusiasmera klubbarna och stärka kvinnorna så att fler tar på sig politiska uppdrag.

Susanne är bekymrad över medlemsutvecklingen i förbundet. Här finns en stor arbetsuppgift att ta tag i. Även antalet klubbar minskar. Hemma i Norrbotten såg hon detta på nära håll när hon var kvinnodistriktets ordförande. 1999 fanns det 39 kvinnoklubbar i Norrbotten. I dag är det bara 16 kvar.

Susanne gick med i S-kvinnor i slutet

av 1980-talet. Den direkta orsaken var bristen på barnomsorg:

– I Karlsborgsverken, där jag bor, erbjöds vi tillfällig dagisplats i en lägenhet i ett hyreshus istället för på ett riktigt dagis. Det kändes orättvist mot både mig och barnen. Jag insåg att jag måste engagera mig politiskt.

»Tänk om dom inte vill ha mig?«

Första mötet på kvinnoklubben blev aningen spännande. Klubben har som tradition att välja in nya medlemmar och när ordföranden frågade om Susanne kunde väljas in för oron igenom henne: »Tänk om dom inte vill ha mig?«.

På förbundsstyrelsemötet var det annorlunda. Hon visste att hon skulle bli vald, men det kändes ändå härligt att få det bekräftat, att få ombudens förtroende.

Susanne räknar med att veckopendla mellan Kalix och Stockholm och hon har ännu inte hunnit fundera över hur det ska gå ihop med hennes stora intresse för friluftsliv och pimpelfiske.

Stina Touma lämnar uppdraget som förbundssekreterare efter fyra år, men hon blir kvar på förbundsexpeditionen. Susanne har både fast jobb och politiska uppdrag hemmavid. Det finns alltså en del praktiska detaljer som måste lösas innan hon kan satsa för fullt. 🌸

Eva-Lena Jansson

Linnéa Björnstam

S-KVINNORS
FÖRBUNDSMÖTE

Elinborg
Kristinsdottir
Karlsson

Annette Kalnak

FOTO: MICHAEL KALNAK

Vilken är din viktigaste politiska fråga?

Åtta nyvalda svarar i Morgonbris

Eva-Lena Jansson, brevbärande, 48 år, riksdagsledamot, ledamot av styrelsen i S-kvinnor i Örebro.

– Arbetstidens villkor. Allt fler har otrygga anställningar och får bara jobba timmar eller deltid. Utslagningen från arbetslivet drabbar hela samhället. Mäniskor blir sjuka av sina jobb när prestationskraven ökar i kombination med rationaliseringar.

– I den gemensamma sektorn kan man inte göra ett bra jobb när man tvingas springa mellan gamla vars behov inte tillgodoses på ett tillfredsställande sätt. Besparingar i förskolan är negativt för barnen och skapar dålig arbetsmiljö.

– Med ett gott arbetsliv, där var och en bidrar efter förmåga, kan vi också finansiera god välfärd.

Linnéa Björnstam, 31 år, utredare på Handelsanställdas förbund, aktiv i Unga S-kvinnor Rebella, Stockholm.

– Grundläggande är kvinnors rätt att inte vara ekonomiskt beroende av andra. Detta har varit en av S-kvinnors och socialdemokratiens starkaste jämställdhetsfrågor. Nu monterar de borgerliga ner välfärdssystemet och äventyrar kvinnors ekonomiska självständighet. Ett tydligt exempel är sjukförsäkringen – de nya reglerna gör att framförallt kvinnor utförsäkras från en socialförsäkring som bygger på individen. De hänvisas till det sista sociala skyddsnätet, försörjningsstöd, som bygger även på partners inkomst.

– Utöver detta vill jag i styrelsen utveckla S-kvinnors organisation så att vi blir fler och vassare!

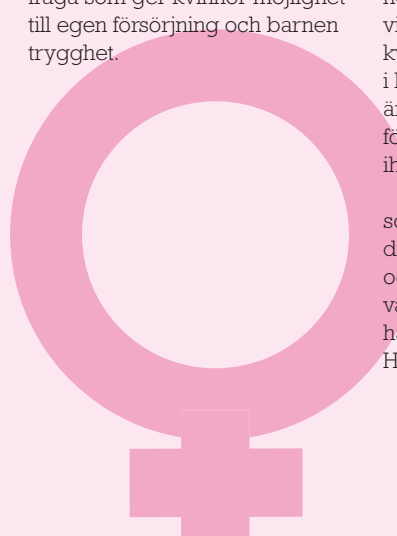
Elinborg Kristinsdottir Karlsson, 47 år, Lammhult, beteendevetare, kassör i styrelsen i S-kvinnor i Kronoberg.

– Rätten till barnomsorg på oekväm arbetstid, som för många kvinnor skulle innebära möjlighet att behålla eller ta ett arbete. Det är en viktig jämställdhetsfråga som ger kvinnor möjlighet till egen försörjning och barnen trygghet.

Annette Kalnak, 50 år, Laholm, tågvärd på Öresundstågen, ledamot av styrelsen i S-kvinnor i Halland.

– Kvinnojollen är fortfarande otrygga. Jag vet hur det är. Jag går på timmar och måste alltid vara tillgänglig. Dom kan ju ringa när som helst och be mig hoppa in. Detta är något jag vill arbeta med i styrelsen. Vi kvinnor står med tiggarmössan i handen för att få arbeta. Vi som är i den här situationen kämpar för att få jobb och barn att gå ihop.

– I mitt arbete ser jag många som missbrukar sprit och droger. Männens drabbas av våld och olyckor, men kvinnorna är värst utsatta. Våld mot kvinnor hänger samman med missbruk. Här finns mycket att göra.

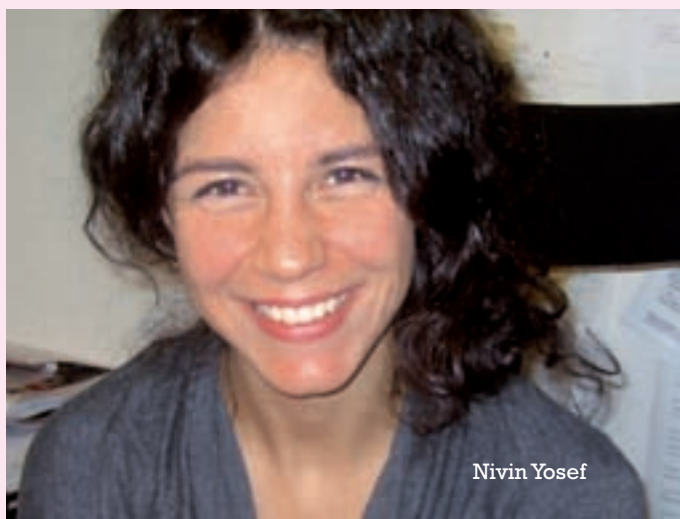
Åsa Lindestam

Laila Olsen

Yvonne Karlén

Nivin Yosef

FOTO: PALMECENTER

Åsa Lindestam, 55 år, Söderhamn, vice ordförande i Gävleborgs S-kvinnor, förskollärare, riksdagsledamot.

– Delad föräldraförsäkring. Den är mest viktig för barnet. Den ger barnet rätt till två närvarande föräldrar som tar lika ansvar.

– Självklart kommer det här att märkas vid inskolning på förskolan, vid skolstart, vid föräldrasamtal. Ett barn vars föräldrar tar aktiv del i skolan får bättre skolgång och bättre resultat i studierna.

– Våra tonåringar behöver förebilder. En närvarande pappa när man är liten är närvarande även som pappa till en tonåring.

– Dessutom får kvinnor högre pensioner, mäns syn på hemarbete förändras och hela arbetsmarknaden påverkas då frågan: »Är du gravid?« försvinner.

Laila Olsen, 54 år, Staffanstorp, husmor och första kokerska på äldreboende, ordförande S-kvinnor i Staffanstorp.

– Sex timmars arbetsdag som den nya heltiden. Vi lever i en snabbt föränderlig värld. Förbundet ska vara den aktör som aktivt bidrar med jämställdhetspolitiska lösningar i ett framtida socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart samhälle. Med ett strukturerat ledningsarbete i förbundsstyrelsen kan vi nå dit.

– I förbundet vill jag prioritera studieverksamheten. Vi måste ha väl fungerande studieverksamhet med jämställdhetsfrågorna i fokus både centralt, regionalt och lokalt.

Yvonne Karlén, 57 år, Borlänge, ordförande för S-kvinnor i Dalarna, på väg att starta eget företag.

– Miljöfrågor, jämställdhet och integration är för mig de allra viktigaste frågorna. De är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Jag vill arbeta för det gröna folkhemmet!

– Jag är en projektmänniska och en god organisatör. Det kan nog komma till användning i förbundsstyrelsen. Ombuden från Dalarna vann två viktiga segrar på förbundsstyrelsen: Folkbildningskampanjen om krigsmaterielexporten och det nya regionalpolitiska programmet som ska ha kvinnoperspektiv. Jag engagerar mig gärna i båda projekten.

Yvonne Karlén har dessutom just inspirerat Palmecentret till en insamling till förmån för demokratiutveckling. Bakgrunden är

att det är 90 år sedan kvinnorna i Sverige fick rösta första gången.

Nivin Yosef, 31 år, Stockholm, statsvetare, afrikahandläggare på Palmecentret.

– Kvinnors arbetsvillkor. Vi behöver en politik som är anpassad till vår nya hårdnade verklighet, som bland annat gett oss fattiga kvinnor och fattiga barn.

– Vi måste även bygga vidare på att utforma en politik som ser hur klass, kön och etnicitet samverkar och påverkar kvinnors valmöjligheter och vardag.

– Vi måste också fortsätta med det internationella arbetet. Det är viktigt och något som vi inte får glömma. Trots att »all politik är lokal« påverkas politiken och jämställdhetsarbete av globala influenser.

S-KVINNORS FÖRBUNDSMÖTE

Laila Bjurling, valberedningens sammankal- lande. Hon har varit ordförande för S-kvinnor i Sörmland i tio år, är nu aktiv i S-kvinnor i Eskilstuna och har suttit i riksdagen i sexton år.

»Valberedningens arbete är viktigt«

Ny förbundsordförande, ny förbundssekreterare och åtta nya ledamöter.

Det är resultatet av förbundsmötet, och av valberedningens arbete.

Laila Bjurling har varit med i valberedningen i åtta år. Hon säger:

– Valberedningen är viktig. Se vad vi skriver i Makthandboken. Där står att ett av de mest betydelsefulla uppdrag man kan få är att ingå i valberedningen.

TEXT: Lena Näslund FOTO: Ellinor Collin

Laila Bjurling är nöjd både med valberedningens arbete och förbundsmötets beslut. Hon tycker att det är skönt att ordförandeomröstningen blev så tydlig; 64-34. Det ger den nya ordföranden ett starkt mandat och visar den avgående att hon hade stöd av många ombud.

När Laila tog över som sammankal- lande slog valberedningen fast vissa principer. En av dem är att det är distriktet som ansvarar för att alla nominerade är tillfrågade. Ingen som står på omval kan räkna med att auto- matiskt vara nominerad. Man måste bli föreslagen igen. Laila Bjurling:

– Det är distriktet som måste ta stri- den på distriktsnivå om man vill byta ut en representant i förbundsstyrelsen.

S-kvinnors valberedning har god insyn i förbundsstyrelsens arbete. Pro- tokoll och förbundspapper skickas till valberedningen. De valda ledamöterna,

deras närvaro och arbetsinsatser är alltså väl kända inför förbundsmötet.

På förbundsmötet kritiserades valberedningen för att förslaget till styrelse innehöll alltför stor andel etniska svenskar. Ett argument var att 20 procent av befolkningen i Sverige har sina rötter i ett annat land och det borde synas i förbundsstyrelsens sam- mansättning. Laila Bjurling:

– Det är befogat att kritisera bristen på spridning av etnisk bakgrund. Dess- värre speglar det de nomineringar som kommit in. Valberedningen granskade noga alla nomineringar med annan etnisk bakgrund, och vi talade med distriktet som gjort nomineringarna, men alla stod fast vid de prioriteringar man hade gjort vid nomineringarna.

Kritiska ombud

Det var ombuden från Stockholms län som var mest kritiska. Kvinnodistriktet hade

tre nominerade kvinnor, varav en med annan etnisk bakgrund. Laila Bjurling konstaterar att Skåne, Stockholm och Stockholms län har vardera två ledamöter i förbundsstyrelsen. Inget distrikt kan räkna med att valberedningen ska föreslå fler. Om man vill ha en annan prioritering ska man sätta de nominerade i en annan ordning. Detta ska man ta ansvar för i kvinnodis- trikten. Det är där förändringen måste ske. Det blir en hemläxa till distriktet inför nästa förbundsmöte, att ta vara på alla kompetenta och duktiga kvinnor med an- nan etnisk bakgrund än den svenska.

– Vi ansträngde oss för att spegla mång- fald, för att få spridning över landet och för att få med kvinnor i olika åldrar. Vi lycka- des med både spridningen och åldrarna. I den nya förbundsstyrelsen finns ledamöter från 1940-talet, 50-talet, 60-talet, 70-talet och 80-talet. Det har blivit en rejäl föryng- ring av förbundsstyrelsen. Det känns bra inför framtiden. 🌸

Systrar, kamrater!

En bok om socialdemokratiska pionjärvinnor i arbetarrörelsens barndom skriven av Anne-Marie Lindgren och Marika Lindgren Åsbrink

Nu finns också en nyskriven studiehandledning, utarbetad av Anne-Marie Lindgren.

Boken Systrar, kamrater! lyfter fram nio kvinnor ur den tidiga arbetarrörelsen.

Alina Jägerstedt, enda kvinnliga ombudet när det socialdemokratiska partiet bildades

Anna Sterky som i decennier stod i centrum för den socialdemokratiska kvinnorörelsen

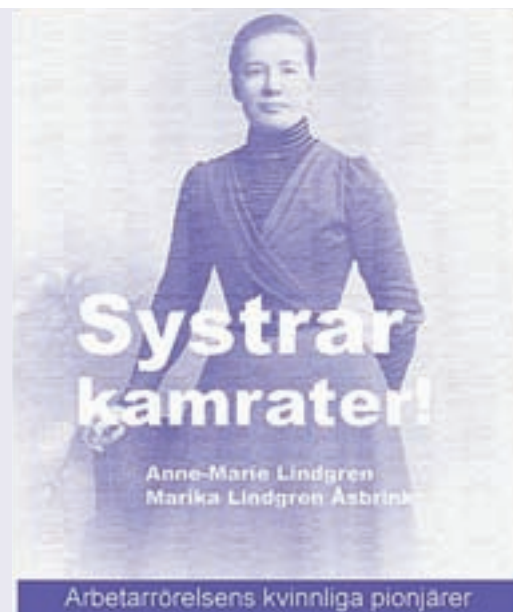
Gertrud Månsson och **Anna Stenberg**, som i Stockholm respektive Malmö var de två första socialdemokratiska kvinnorna i stadsfullmäktige – ett val som för Anna Stenbergs del ledde till att hon förlorade jobbet

Elin Engström, som 29 år gammal blev änka med sex

små barn att försörja, utan någon som helst barnomsorg, och som klarade det samtidigt som hon blev en av pionjerna i kvinnoklubben i Stockholm och i rösträttsrörelsen

Alma Norsell, som började som ung facklig agitator i Stockholm, gifte sig och övergick till att bilda kvinnoklubbar på de olika orter dit mannens arbete förde henne, sist i Karlstad där det blev ett helt kvinnodistrikt

Anna Johansson-Visborg som bildade en fackförening för bryggeriarbeterskorna i Stockholm i protest mot det

manliga ointresset för kvinnornas villkor, och **Anna Särström**, som av samma skäl bildade en fackförening för bomullsväverskorna i Norrköping

Elma Danielsson, journalist på Arbetet i Malmö, som började sitt politiska liv som glödande och något romantisk samhällsomstörtare och slutade det som besviken och bitter utvecklingspessimist – med ett dramatiskt och krävande äktenskap däremellan

Erbjudande till dig som Morgonbris-läsare

Boken Systrar, kamrater! + en nyskriven studiehandledning:

100 kr/styck (ordinarie pris 180:-) + porto

Vid köp av 5 ex eller fler: 80 kr/styck (ordinarie pris 149:-) + porto

JA TACK, jag beställer ____ exemplar av "Systrar, kamrater!". Studiehandledning medföljer varje bok.

Namn

Adress.....

Postnummer.....

Postadress.....

e-post.....

Telefon.....

Kupongen skickas i frankerat kuvert till Arbetarrörelsens Tankesmedja, Barnhusg 16, 3 tr, 111 23 Stockholm

Eller beställ via e-post info@ts.lo.se. För att få rabatten, ange att Du är läsare av Morgonbris.

Även en liten organisation kan utföra stordåd

ÅTTA AMBULANSER TILL FLYKTINGAR

Emmaus Fredriksdal, hemmahörande i skånska Svalöv, har under sommaren gjort två hjältemodiga biståndsinsatser till Västsahara och till Libyen.

Flyktingarna från Västsahara fick åtta ambulanser och mängder av sjukvårdsmateriel. Rebellerna i Libyen fick två ambulanser och ett fullt utrustat fältsjukhus.

TEXT: Lena Näslund

Läkarna i den lilla staden Jeffren grät när de såg våra ambulanser. Deras sjukhus och utrustning hade vandaliserats av Khadaffis styrkor.

Robert Larsson på Emmaus Fredriksdal är stolt över den insats som hans medarbetare och en stor grupp frivilliga kvinnor och män har gjort. Och fältsjukhuset och ambulanserna till Libyen slår med hästlängder den enda ambulans som utrikesminister Hillary Clinton skänkte när hon var i Tunisien, och som man nu skryter över på amerikanska UDs hemsida.

Inspirationen kom från SSU som kräver att Sverige ska erkänna staten Västsahara. Det gör även S-kvinnor. Robert Larsson:

– Olika Emmausgrupper har genom åren stött Polisario i Västsahara

STÖD TILL VÄSTSAHARA

Ambulanserna var välkomna. Ambulansförarna från Emmaus bodde hemma hos flyktingfamiljer. De mötte stor värme och lärde sig mycket om de västahariska flyktingarnas villkor.

och har gett bistånd till flyktingarna i Algeriet. Nu fick vi en knuff framåt, tog kontakt med Polisarios representant i Sverige och frågade vilken hjälp som bäst behövs. Svaret blev ambulanser och ortopedutrustning. Människor skadas av minor varje dag. Det är 70 mil till närmaste stora sjukhus. Det är förklaringen.

Robert Larsson informerade pressen. Inom en vecka hade 1 200 frivilliga anmält sig:

– Det var ambulansförare, läkare och sjuksköterskor, men även många andra. Vi blev helt överväldigade. Här oroar vi oss för främlingsfientlighet och så kan man på bara några dagar hitta alla dessa som vill göra en insats för ett krigsdrabbat ockuperat folk i norra Afrika.

Spara på jordens resurser

En av grunderna för Emmaus är att spara på jordens resurser. Det gör man genom att ta emot och sälja second hand. Det ger ett ekonomiskt överskott. På Emmaus Fredriksdal kan man nu tydligt visa att pengarna som handeln ger kommer till nytta.

Ambulanserna till Västsaharas flyktingar köptes begagnade och rustades. En av dem var fyrhjulsdriven och hade kylanläggning. Den blev vid framkomsten utsedd till rullande vaccinationscentral eftersom vacciner måste hållas kalla. Sjukvårdsutrustningen skänktes av en grossist som hade stora mängder »omönderna« ortopedhjälpmedel i sitt förråd.

21 personer, både kvinnor och män, valdes ut:

– Det tog oss en vecka att hitta dem som vi trodde var de bästa för uppdraget. Alla hade körkort, men det var också

enda gemensamma nämnaren.

Resan startade 1 maj och gick genom Europa med övernattningar hos medlemmar av lokala Emmaus-föreningar. I Alicante i Spanien blev det inbrott i en av ambulanserna, men det var enda besvärliga incidenten. Väl framme i flyktinglägren i den algeriska öknen blev deltagarna hyllade och tackade av Västsaharas premiärminister och utrikesminister, av Röda halvmånen och av de boende. Många har varit skilda från sina familjer i mer än 30 år.

– Vi fick bo i familjer. Jag bodde hos en fiskare, som flydde för 15 år sedan och som inte har kunnat fiska sedan dess. Han har inte heller sett sina föräldrar på hela den här tiden.

– Premiärministern var informerad om Sveriges roll i EU, hur regeringen under Göran Persson försökte stoppa EU-avtalet som tillåter utfiskning av Västsaharas vatten. Han tackade för många år av svenskt bistånd och hoppades att Sverige skulle bli det första europeiska land som erkänner staten Västsahara.

Stora möjligheter till inflytande

– Vi hade också intressanta samtal med kvinnor. Kvinnoförbundets ordförande berättade att kvinnorna har stora möjligheter till inflytande, studier och eget arbete. Många män tillhör försvaret och tillbringar stor del av sin tid ute i öknen. Kvinnorna svarar för administrationen och håller samman samhället. Jag har varit i andra arabländer tidigare, men detta var första gången som jag såg att kvinnorna hade en egen roll och var respekterade. Det ingav hopp.

Information om den framgångsrika re-

san till västaharierna nådde även Röda halvmånen i Tunisien. Robert Larsson:

– När vi kom hem blev vi ombedda att göra en insats för de dåligt utrustade rebellerna i Libyen. Vi tog ny sats och fick på kort tid fram två fullt utrustade ambulanser och ett helt fältsjukhus med röntgen, operationssalar, gynekologutrustning, sängar, kuvöser, rullstolar och kryckor.

Läkarna grät

– Den här gången var vi en liten grupp som åkte. Det var bra eftersom vi blev beskjutna av Khadaffis trupper vid gränsen mellan Tunisien och Libyen. Men vi tog mod till oss och körde 25–30 mil till en liten stad som heter Jeffren. Den ligger strax utanför Tripoli. Sjukhuset hade varit ockuperat av Khadaffis soldater, men hade befriats igen. De två läkarna grät när de såg vad vi hade med oss.

– Att upproret i Libyen är en folklig strid var lätt att se. Khadaffis trupper är välutrustade, men de rebeller som vi träffade på kan beskrivas som att det var tio gubbar som delade på två gevär.

Robert Larsson:

– Vi är oss stolta över de här två insatserna, och vi är glada över allt stöd vi har fått från allmänheten. Vi har bevisat att även en liten organisation kan göra skillnad. När det gäller Västsahara hoppas jag att den nuvarande regeringen förstår att västaharierna tror på Sverige. De önskar att vi ska bli de första att erkänna staten Västsahara. Då blir det ett genombrott i förhandlingarna med Marocko och med EU. Och det har befolkningen i Västsahara och flyktingarna i lägren i Algeriet väntat på i över 30 år. 🌸

STÖD TILL
VÄSTSAHARA

Zuzanna von Hartman Sejud bor i Lund och är med i ett nätverk som stöttar de västsaahariska flyktingarna.

ZiiZoo körde ambulans till flyktingarna:

»JAG MÖTTE DEMOKRATI OCH SOLIDARITET«

Ziizoo, 29 år och från Lund, är en av dem som körde ambulanser till flyktinglägren i Algeriet. Om mötet med flyktingarna säger hon:

– Människorna delade med sig av sin mat och sitt vatten, trots att allt är bistånd och alla hade det mycket knappt.

TEXT OCH FOTO: Lena Näslund

ZiiZoo heter Zuzanna von Hartman Sejud, men de flesta använder hennes smeknamn. Hon är bördig från Polen och kom som 15-åring till Sverige med sin mamma. Nu är hon själv fränskild och mamma till en flicka på fyra.

Engagemanget startade när hon på en fest hörde talas om ambulanser till Gaza:

– Jag ringde Emmaus Fredriksdal i Svalöv. Det där med Gaza var fel, men man skulle köra till de västsaahariska flyktinglägren i Algeriet. Jag visste inte så mycket om Västsahara, men när jag hade läst på om ockupationen, flyktingarna och den 200 mil långa muren som går rakt genom deras land ville jag hjälpa till.

– Vi var helt vanliga människor som fick följa med. Jag vet fortfarande inte varför just jag valdes ut. Den ende med utbildning för uppdraget var en kille som meckat bilar i många år och som det verkligen var tryggt att ha med.

Resan genom Europa var jobbig. Det var en kall vår. ZiiZoo var förkyld, men bet ihop:

– Vi hade för lite kläder. Många hade feber och blev trötta. Men resten av vägen var lätt. Färja till Algeriet och bra väg ända fram till flyktinglägren. Vi körde snabbt och dygnet runt för att komma fram till en välkomstermoni. Vi skulle lämna över nycklar och ambulanser till våra värdar.

Togs om hand av en familj

Flyktinglägren växte fram när Marocko 1975 ockuperade Västsahara, en ockupation som fortfarande pågår.

150 000 människor beräknas bo i lägren som ligger i södra Algeriet. Ziizoo togs om hand av en familj som delade med sig av allt:

– All mat är bistånd, men vi åt gott och vegetariskt. Och jag tror att granarna bidrog ur sina ransoner för att vi skulle ha det bra.

I lägren bor man i tält eller i hus av solbränt tegel.

– Det mesta verkar provisoriskt. Alla vill bort från lägren. Ingen har etablerat

sig, ingen känner sig rotad, alla vill hem. Men gränsen är stängd.

– Nu växer det upp nya generationer. De är mer otåliga och det finns ständig risk för konflikter.

Här finns äkta demokrati

Svenskarna besökte sjukhus och skolor. De träffade västsaaharier som organiserar verksamheten i lägren. Bland dem många kvinnor:

– Det kändes som att här finns äkta demokrati mellan människor, oavsett kön. Det viktigaste, som jag lärde mig, var att den uppfattning som vi i västvärlden har om människor med arabiskt ursprung är förvriden och oftast felaktig. Jag kan förstås inte uttala mig om hela Mellanöstern, men i lägren bevittnade jag solidaritet och demokrati.

Ziizoo är hemma igen för att ta hand om sin dotter och plugga vidare, och hon är med i ett nätverk som stödjer västsaaharierna i deras kamp för rätten till ett eget land. 🌱

EU-lag om kvotering redan nästa år?

Bristen på kvinnliga företagsledare och styrelseledamöter hämmar utvecklingen av den inre marknaden och kan bli ett problem för den ekonomiska tillväxten i EU. Om inte mansdominansen bryts på frivillig väg lägger EU-kommissionen fram ett lagförslag om kvotering nästa år.

Kvinnliga toppchefer i EU är lätt räknade. Bara tolv procent av styrelseledamöterna i Europas största företag är kvinnor och i tre procent av styrelserna är ordföranden en kvinna. Andelen kvinnliga styrelseledamöter har ökat med drygt en halv procentenhet per år de senaste sju åren. Med den takten kommer det att ta ytterligare 50 år innan bolagen uppnått en rimlig könsfördelning där minst 40 procent av styrelseledamöterna är kvinnor.

EU-kommissionens vice ordförande Viviane Reding har tröttnat på att utvecklingen går i snigelfart. I våras träffade hon vd:ar och styrelseordföranden för börsnoterade företag och uppmanade alla börsnoterade företag i Europa att underteckna en utfästelse om fler kvinnor i bolagsstyrelserna. Enligt utfästelsen ska bolagen frivilligt åta sig att öka kvinnornas deltagande i styrelserna

till 30 procent senast 2015 och 40 procent senast 2020. I mars nästa år ska kommissionen utvärdera hur långt företagen kommit. Det lär bli en dystur utvärdering. Åtta företag har hittills undertecknat utfästelsen, tre grekiska, två franska, ett italiensk, ett belgiskt och ett franskt. Men en förändring är ändå på väg i medlemsländerna. Fem EU-länder, Spanien,

Frankrike, Nederländerna, Italien och Belgien har lagstiftat om könskvotering. I Storbritannien, där regeringen i vintras hotade med tvingande könskvotering om inte bolagen på frivillig väg rekryterade fler kvinnor till styrelserna, har hotet fungerat som en katalysator. På ett halvår har andelen nya, kvinnliga styrelseledamöter fördubblats.

Men i Tyskland, enda EU-land med en kvinnlig regeringschef, är motståndet mot kvotering nästintill kompakt. För tio år sedan gick de tyska börsnoterade företagen med på att frivilligt öka andelen kvinnliga styrelseledamöter.

Ewa Hedlund

har bott i Bryssel i 24 år och har arbetat som journalist och som talesperson för EU-kommissionär Margot Wallström. Hon flyttade tillbaka till Sverige 2010. Hon har skrivit flera böcker. Den senaste är utgiven av Föreningen Svenskar i världen, handlar om utlands-svenskarna och har titeln »Utvandraren. nu – Från emigrant till global svensk.«

FOTO: JOSEF JANY

»Kvotering har hittills visat sig vara nyckeln till att företag ska se sig om efter talangfulla kvinnor«

På dessa tio år har en enda kvinna tagit plats i styrelsen i de 30 största börsnoterade företagen. Tysklands arbetsmarknadsminister, Ursula von der Leyen, har länge propagerat för kvotering av kvinnor för att bryta mansdominansen i bolagsstyrelserna. Men förbundskansler Angela Merkel vill inte veta av tvingande åtgärder. Och utan att Tyskland är med på noterna är det svårt för EU-kommissionen att agera.

Men Viviane Reding är van vid att tampas med motsträviga företag. När telefonbolagen för några år sedan ignorerade hennes uppmaning att sänka avgifterna för mobilsamtal tvingade hon fram en prissänkning via lagstiftning. I somras var hon mycket tydlig då hon uppmanade företagen att rekrytera fler kvinnor till sina bolagsstyrelser. Om de inte gjort framsteg i mars nästa år kommer hon att föreslå lagstiftning för att bryta mansdominansen i styrelserummen.

Det gör hon rätt i. Kvotering har hittills visat sig vara nyckeln till att företag ska se sig om efter talangfulla kvinnor som de annars inte skulle ha upptäckt. ❁

»**Moderspassion**«

Av Majgull Axelsson,
Brombergs förlag

Om Majgull Axelssons senaste:

Skratt, gråt och förlösande humor

»**Min dotter ville aldrig** ha allt det som jag gav henne. Hon ville ha något annat. Men man kan inte ge något som man själv aldrig har fått.« Det är visa ord, tagna ur Majgull Axelssons senaste roman »Moderspassion«. Det är en smärtsam, rå och brutal berättelse, men där finns också Majgull Axelssons förlösande humor. Jag läser den med både skratt och gråt och ibland stiger den mig så nära att det gör ont.

Moderspassion, bara ordet. Jag har en god vän som sa »aldrig skulle jag läsa en bok med den titeln«. Moderskapet är komplicerat, och romanen stiger en för nära, tar ett kliv över den gräns ingen får passera. Det är mycket smärtsamt. »Moderspassion« utspelar sig på Sallys Café & Restaurant i Arvika. Höststormarna drar in och översvämmar vägar och hus. Några människor tar sin tillflykt till restaurangen. Och där får vi veta om deras liv och öden.

Där finns Tyrone från räddningstjäns-

ten som inte säger speciellt mycket, vågar inte ens prata med sina egna barn. Och där finns Ritva, journalist från lokalpressen. I beskrivningen av henne märks Majgull Axelssons journalistiska förflutna. Ritva har den rätta jargongen, det råa sättet att se på verklighetens katastrofer. Marguerite, mycket före detta dramatenaktris, numera mest alkoholist finns också där med sin man Henrik.

I centrum finns Minna vägkrogens ägarinna, hon är ensamstående. Tänk ordet en gång till! Ensam stående, det är precis vad hon är, ensam försöker hon stå upp trots livets alla hårda slag.

Minna har en dotter Sofia.

Sofia har tagit livet av sig. Minna älskar sin dotter, så högt och så djupt att hon vägrar att inse att dottern är död.

Dessa personer är typiska för dem som Majgull Axelsson brukar berätta om.

Människor i utkanten av tillvaron, tilltufsade. Hon beskriver hur vi präglas av vår klass och vårt inlärdasätt att tänka. Hur generationers skuld och skam kan kuva oss. Och hon berättar också om det svåraste av allt, att förlora sitt barn.

Men det är ändå inte någon deprimerande läsning. Majgull Axelsson ger djupa inblickar i människor liv, och hon gör det med värme och humor. 🌸

Yvonne Gröning,
författare och skribent i Morgonbris

Lena Einhorn:

Siri von Essen får ett eget liv

Siri von Essen var gift i Finland med baron von Wrangel när hon träffade August Strindberg. Det här var i mitten av 1870-talet och August Strindberg var en författare på uppåtgående. Siri von Essen sysselsatte sig på det traditionella sättet för tidens överklassdamer. Hon var värdinna, maka, mor och spelade lite piano. Men hon hade sina drömmar och hon ville så mycket mer.

August Strindberg blev en välkommen gäst i det wrangelska hemmet. När Siri ska åka till Finland följer både August Strindberg och hennes man med henne i lotsbåten för att ta farväl. Då är de fortfarande lyckliga tre.

Men kaos och katastrof brakar igenom när passionen mellan August och Siri tar överhanden.

»Siri« är Lena Einhorns romandebut,

hon har ju tidigare både skrivit och filmat dokumentärt. Filmen och boken om hennes mor »Ninas Resa« brinner fortfarande med en klar låga i mitt hjärta. I »Siri« använder hon dokumentärt material till viss del, men hon tillåter sig också att dikta.

Hon berättar om personerna, skriver enkelt, allvarligt med sirligt språk utan ovidkommande beskrivningar av miljö, i stället får man komma nära de människor hon skildrar.

Det finns också många levande, poetiska bilder i Lena Einhorns bok.

Siri skiljer sig från von Wrangel. Gifter om sig med August Strindberg.

Hon vill bli skådespelerska, han tycker hon ska bli författare, men helst vara hemmafru. Mot alla odds debuterar hon på Dramaten 1877.

»Siri«

Av Lena Einhorn,
Norstedts förlag

Men det är ett stormigt äktenskap, de flackar och far runt i Europa. De träffar danska Marie David, som Strindberg anklagar för att vara Siris älskarinna.

Den delen av Siri von Essens liv är lite översködligt skildrat, utan den nerv som finns i bokens övriga delar.

»Siri« är en sträckläsare, men på slutet tappar Lena Einhorn farten, det känns som om hon tröttnat både på Siri och August och avslutar snabbt hela projektet så fort hon kan. Jag undrar varför, jag hade gärna följt med en bit till. Men med den här boken visar ändå Lena Einhorn att hon inte enbart är en duktig dokumentärfilmare och författare. Hon förmår också lyfta, beröra och ta med läsaren in i fantasiland. ❀

Nya boken om Anna Lindh

Åtta år har gått sedan de tunga

septemberdagarna 2003 då Anna Lindh knivhögs på varuhuset NK och dog dagen därpå. Alla har vi våra minnesbilder av sorgen, förvirringen och insikten om den förlust som drabbat oss. Det blev så tomt. Och saknaden kommer aldrig att vika.

Själv beklagade Anna Lindh ibland att Olof Palmes arbete diskuterades alltför lite i den allt överskuggande sorgen efter hans död. Hon saknade en diskussion på djupet om hans politiska betydelse. Inte kunde hon ana då att samma fenomen på sätt och vis skulle hända igen. Att hennes

politiska gärning riskerar att skymmas i efterdyningarna av sorgen, saknaden och alla känslor som mordet på henne orsakade.

Det menar hennes mångåriga medarbetare Mats Engström i den nyligen utkomna boken »Anna Lindh och det nya Europa«. Utifrån intervjuer och research, egna minnen och upplevelser speglar han en politiker med ett brinnande engagemang och en unik förmåga att lyssna och visa empati. Något som präglade hennes arbete i EU och i kampen för mänskliga rättigheter, fred, mångfald, miljö och mot all slags diskriminering. ❀

Förmånspris
för läsare av
Morgonbris

Morgonbris läsare får köpa boken för 150 kr inkl moms och porto.

Mejla till premiss@arenagruppen.se eller skriv till:

Premiss, Arenagruppen, Drottninggatan 83, 111 60 Stockholm.

Kom ihåg att ange »Morgonbrispris« på beställningen.

KORT OM FEM NYA BÖCKER

Av Yvonne Gröning och Lena Näslund

Konstnärinna lyfts fram ur skuggan

Birgit Rausing har skrivit ett rikt illustrerat praktverk om konstnärinnan Agda Holst. Birgit Rausing har breda kunskaper om kvinnliga modernister. Hon har även skrivit om Ester Ålmqvist och Tora Vega Holmström. På tiden att kvinnliga konstnärer lyfts fram. Agda Holst är en konstbok att njuta av och även uppröras av. Varför ska kvinnliga konstnärer alltid hamna i skuggan? (Carlssons förlag)

Ny sträckläsare av Linda Olsson

En kvinna träffar en liten tilltufsad pojke i livets utkant. De blir vänner och hon måste börja minnas sina egna rädslor och känslor av övergivenhet. Det är en gripande berättelse som Linda Olsson skrivit »Det goda inom dig«. Till det kommer vackra naturskildringar från Nya Zeeland.

Boken kommer samtidigt ut på engelska och svenska. Linda Olsson har skrivit båda texterna parallellt. (Albert Bonniers förlag)

Samhällshistoria och kloka tankar

En tjock bladvändare, som nu kommit i pocket, är Aino Trosells »Hjärtblad«.

Jag föredrar definitivt en pocket framför en bok med hårda pärmar. »Hjärtblad« kan man ha med sig överallt. Där finns många kloka tankar, och samhällshistoria får man på köpet. Hulda är kullen från Malung som modigt ger sig ut i livet. En utvecklingsroman av bästa märke. (Norstedts)

Vardagsnära om uppväxt och flykt

Karin Thunberg blickar bakåt på sitt sjuttital i arbetarstadsdel i Malmö i sin senaste bok »En dag ska jag ta mig någon annanstans«. Hon har tidigare skrivit två självbiografiska böcker

»Mellan köksfönstret och evigheten« och »En dag ska jag berätta om min mamma«. Starka självutlämnande böcker. Så även denna. Rekommenderas på det varmaste! (Brombergs)

Inspirerande handbok om solidaritetsarbete

1985 var allt som hände i Sydafrika stora nyheter. Utvecklingen var dramatisk. I Oskarshamn satt några ideellt och internationellt intresserade invånare och diskuterade vad man kunde göra »för världen«. Resultatet blev 26 år av solidaritetsarbete, först på egen hand, senare med stöd av Palmecentret.

Insatsen i Oskarshamn var bara en av många. Tillsammans bidrog de engagerade till apartheidregimens fall och demokratiseringen av Sydafrika.

Nu har det skrivits en bok om aktiviteterna och metoderna: »Oskarshamn-Sydafrika, 26 år av solidaritetsarbete«. Författare är den erfarna sydafrikakännaren Birgitta Sillén. Boken ger många exempel på hur utbyte av erfarenheter och solidaritet över gränserna kan leda till konkreta resultat för båda parter. Den kan fungera som en inspirerande handbok för andra. Den är utgiven av Palmecentret och ABF Östra Småland/Öland. 🌸

»Fjäril i koppel«

Av Zinat Pirzadeh,
Piratförlaget

Flykting, författare, ståuppkomiker:

Lysande debutroman av Zinat Pirzadeh

För inte så längesedan var det en ung kvinna i Norge som sa: »Om en man kan visa så mycket hat, tänk hur mycket kärlek vi kan visa tillsammans«. Hatet som, ledde till massakern på Utöya är svärbegripligt och när jag slår igen Zinat Pirzadehs roman »Fjäril i koppel« är det den unga kvinnans ord som plötsligt kommer till mig. För trots allt hat och all smärta, som en människa kan utsättas för, besitter hon kraften att bevara sin förmåga att älska.

Zinat Pirzadeh har skrivit en roman som bygger på hennes eget liv, men inte är helt självbiografisk. Vi, som följt hennes karriär, vet att hon flydde ifrån krig och tvångsäktenskap i Iran och utvisningshotad gömde sig i Norrland för att senare bli en etablerad och mycket uppskattad ståuppkomiker här i Sverige. Vi har tidigare fått ta del av hennes smärtsamma historia genom intervjuer, programmet Sommar i P1 och hennes bidrag i antologin »Min mormors historia«.

Zinat Pirzadehs debutroman utspelar sig i en liten stad i sjuttioalets Iran innan revolutionen och sedan i den omvälvande förändringens tid som revolutionen innebar, särskilt för kvinnorna. Romanen är en sällsamt vackert skriven historia berättad ur ett barns perspektiv och redan efter den dramatiska prologen är jag fångad. Den är sagoinspirerad och kryddad med myter som är så typiska för berättartraditionen i Mel-

lanöstern. Den beskriver en ung kvinna som under en natt i Teheran förbereder sin flykt, och som under nattens timmar tänker tillbaka på det pärlband av minnen från barndomen som formade henne till den kvinna hon nu är. Ur dessa minnen växer en familjs historia fram och tillvaron för stadens invånare.

Läsaren ledsagas genom mytomspunna miljöer och berörs av fascinerande människoöden. Där finns badhusets gåtfulla tvagerska Sakine med sina magiska och hemliga skönhetsprodukter, huvudkaraktären Shirins första förälskelse Emad och makens kusin Saide som fick betala ett högt pris för sin frihetslängtan.

Även i »Fjäril i koppel« har mormodern fått en central och betydelsefull roll, och det komplicerade förhållandet mellan mor och dotter genomsyrar boken.

Tragiska och dramatiska människoöden avlöser varandra och boken blir en riktig bladvändare på slutet och avslutas med en så kallad cliffhanger. Zinat Pirzadehs berättelse slutar inte där. Jag läser någonstans att boken är den första i en trilogi. Förväntansfullt jag ser fram emot fortsättningen.

När jag lägger ifrån mig boken gör det ont. Zinat Pirzadehs och de andra kvinnornas smärta är också min. Precis som Norges smärta även blev Sveriges efter terrordåden. För så tätt sammanlänkade är vi människor. Jag känner hatet men också styrkan i kärleken och det vackra. För som Zinat säger »där hatet bor behövs fler vackra ord«. ❀

Irmeli Krans,
polis och skribent
i Morgonbris.

Ann Linde och S-kvinnors Carina Hägg träffade feministen Azza Kamel och Abu El Ghar från ett av de nybildade socialdemokratiska partierna när de var i Sverige och sökte stöd för ett demokratiskt och jämställt Egypten.

Kvinnorna i norra Afrika behöver mer internationellt stöd

Jämställdheten ännu långt borta

I både Tunisien och Egypten finns en oro hos kvinnorörelsen att det starka inflytandet från vissa muslimska rörelser ska försämra för kvinnorna. Ann Linde, internationell sekreterare i SAP, har besökt dem. Hon berättar här att läget just nu är kritiskt. De egyptiska kvinnorna måste få internationellt stöd.

TEXT OCH FOTO: Ann Linde

På det lilla kontoret hos Tunisiens Demokratiska Kvinnoorganisation är det mörkt. Elektriciteten kommer och går som den vill, och det känns inte som det mest angelägna problemet att ta tag i efter den omskakande jasmin-revolutionen som störtade diktatorn Ben Ali. Nadia Hakimi och Halima Joeni har jobbat länge för jämställdhet och kvinnors rättigheter i Tunisien:

– Dagens tunisiska kvinnorörelse är klart feministisk, säger Nadia. Men nu står vi inför en enorm utmaning: vi måste skapa strategier för att kvinnorna inte ska hamna i skymundan efter att ha varit sida vid sida med männen under själva revolutionsfasen. Det hände efter revolutionerna i Östeuropa, och det hände efter befrielsen i Algeriet.

Kvinnorna i Tunisien har haft en avgörande roll i kampen mot diktaturen sen 1990. De senaste åren har kvinnorna

– Vi måste skapa strategier för att kvinnorna inte ska hamna i skymundan efter att ha varit sida vid sida med männen under själva revolutionsfasen. Det säger Halima Joeni och Nadia Hakimi som är aktiva i Tunisien Demokratiska Kvinnoorganisation. Här fotograferade framför kampanjaffischen »jämställdhet och medborgarskap«.

varit ute på gatorna och demonstrerat eftersom arbetslösheten bland kvinnliga arbetare i textilindustrin blivit skyhögt. Diskrimineringen av kvinnor i arbetslivet, våld mot kvinnor och bristen på kvinnor på ledande poster måste åtgärdas i ett nytt demokratiskt Tunisien. Inför det första fria valet kommer kvinnorörelsen att ta fram ett manifest för jämställdhet och medborgarskap. Rörelsen kommer också särskilt att stödja kvinnliga kandidater.

Månggifte förbjöds

Halima påminner om att efter självständigheten från Frankrike 1957 infördes en ny konstitution i Tunisien med flera lagar angående kvinnors rättigheter. Månggifte förbjöds, det infördes arvsrätt för kvinnor och rätt till abort.

I både Tunisien och Egypten finns en oro hos kvinnorörelsen att det starka inflytandet från vissa muslimska rörelser ska försämra för kvinnorna. Jag träffar egyptiska Azza Kamel under båda hennes besök i Sverige i våras och somras. Hon är en feministisk författare som lyckats göra sin stämma hörd under revolutionen i Egypten. Hon bodde i 18 dygn på Tahrirtorget under revolutionen och har jobbat med kvinnofrågor i 16 år.

Azza menar att Egypten befinner sig i ett kritiskt läge just nu, där olika grupper försöker ta över revolutionen. Både det muslimska brödraskapet, salafisterna (en riktning inom sunniislam som vill gå tillbaka till religionen så som den praktiserades av de tre första genera-

tionerna av muslimer efter profeten Muhammed) och Saudiarabien försöker få en dominerande ställning. Egypten arbetar nu med att få en ny konstitution. Azza Kamel berättar att salafisterna i det arbetet agerar mot kvinnors rättigheter, medan kvinnorörelsens representanter försöker få in en paragraf om jämställdhet:

– Precis som i Tunisien fick kvinnor en mycket bättre ställning än tidigare när länderna fick sin självständighet. Det gäller att inte detta barn nu kastas ut med badvattnet!

Det är viktigt att de egyptiska kvinnorna får internationellt stöd. EU:s utrikeschef Cathrine Ashton begärde särskilt att få träffa kvinnogrupper när hon besökte Egypten. Det borde alla internationella politiker som nu åker skytteltrafik till Egypten göra, tycker Azza Kamel, även de manliga!

Nadia och Halima på kvinnoorganisationen i Tunisien är oroliga för att den feminisering av fattigdomen och arbetslösheten som redan finns ska explodera om utvecklingen i det nya Tunisien går åt fel håll.

– Vi måste få media att skriva om problem som särskilt drabbar kvinnor. Vi har precis skapat en kommission för att få fram vittnesmål om polisvåld mot kvinnor. Vi förväntar oss att kvinnoorganisationer i andra länder nu kommer till vår hjälp och stödjer oss i arbetet för ett nytt självständigt, demokratiskt och jämställt Tunisien avslutar Nadia och Halima. ❀

S-kvinnor ger stöd Makthandboken till kvinnorna i Egypten

– Vi ger vårt främsta stöd till kvinnorna i nordafrika via Palme-centret.

Det säger Carina Hägg, som under flera år varit S-kvinnors internationella talesperson.

Men hon har också egna kontakter, bland annat till kvinnorörelsen i Egypten.

Carina Hägg

Hon var på Tahrirtorget under revolutionen när president Mubarak avgick. Hon berättar att hon i Egypten träffade några av alla de kvinnor som hade protesterat mot Mubarak:

– Just nu arbetar de intensivt för att få med sina krav i den nya konstitutionen. De kräver en sekulär konstitution, att kvinnoorganisationer ska få verka fritt och få ekonomiskt stöd, könsneutral lagstiftning och en familjepolitik som inte diskriminerar barn till ogifta. De unga kvinnorna från Tahrirtorget bär mycket av framtidshoppet, men de har lång väg att gå. Just nu är det kämpigt.

S-kvinnor har sänt stora mängder material om demokrati och jämställdhet till kvinnorna i Egypten. Carina Hägg:

– Jag skickar hela tiden, men det första som gick iväg var Makthandboken. Därefter har jag bland annat sänt handlingar som visar hur man formulerar en konstitution.

Daniel Danon från Mansligan:

- JÄMSTÄLLDHET GER FRAMGÅNG FÖR SVERIGE

Daniel Danon från Flen är med i Mansligan. Han var organisationens ende medlem på förbundsmötet i Luleå:

– Jämställdhet är grunden för ett bra och lyckat samhälle, säger han.

TEXT: Lena Näslund FOTO: Ellinor Collin

Daniel Danon har sina rötter i Elfenbenskusten på Afrikas västkust. Nu är han aktiv i Flens arbetarekommun och arbetar som lärare och elevhandledare på Prins Wilhelmsgymnasiet. 1995 kom han till Sverige. Det var kärleken till en svensk kvinna, nu hans hustru, som fick honom att lämna hemlandet.

Daniel berättar att hans mamma är hans förebild. Han är stolt över henne och andra afrikanska kvinnor som driver på och ser till att deras barn får utbildning:

– Kvinnorna och mammorna har en viktig roll för samhällets utveckling i Afrika. Jag har fått strävan efter jämställdhet med mig hemifrån, och när jag såg att S-kvinnor i Sörmland ville ha medlemmar till Mansligan anmälde jag mig direkt.

Daniel betalade själv resan till Luleå,

men det anser han vara väl använda pengar:

– Jag blev jätteglad när jag blev inbjuden. Jag fick många nya kontakter och jag känner att S-kvinnor är på rätt väg. De viktigaste frågorna att driva är att heltid ska vara en rättighet för alla och att kvinnor med barn inte ska straffas i arbetslivet. Barn är det viktigaste vi har och ett ansvar för båda föräldrarna. Nu får kvinnorna stå tillbaka, de får lägre lön och hindras i karriären. Detta måste få ett slut.

Framgångssamhälle i Sverige

– Om vi lyckas med jämställdheten kan vi få ett verkligt framgångssamhälle i Sverige. Jag pratar ofta om detta, även med eleverna i skolan. De lyssnar och förstår mina synpunkter. Det känns bra och viktigt.

Kvinnorna har funnits i mer än 20 år. Ett 100-tal män är medlemmar och

betalar en medlemsavgift på 250 kronor. I avgiften ingår en prenumeration på Morgonbris även om det verkar som om just den detaljen inte fungerar så bra. Daniel Danon har ännu inte fått ett enda nummer av tidningen.

Mansligans existens finns reglerad i S-kvinnors stadgar. Där står: »Möjlighet finns att stödja S-kvinnors ändamål och verksamhet genom att bli medlem i Mansligan, vilket inte innebär medlemskap i S-kvinnor.»

Mansligan ska bland annat verka mot mäns våld och övergrepp och medlemmarna fungera som positiva manliga förebilder.

Enligt S-kvinnors hemsida ska medlemmen av Mansligan vara »en sjusärdeles karl«. Med det menas en man som sympatiserar med S-kvinnor och är beredd att stå upp för kvinnors rättigheter i det vardagliga livet och i den politiska debatten. ❀

Daniel Danon, är lärare och idrottsledare i Flen. Han inspirerades av S-kvinnor i Sörmland att gå med i Mansligan. Det har han inte ångrat.

Kvinnokryss

Maria Sandel

(1870-1927) Kallas den första kvinnliga arbetarförfattaren. Emigrerade 1887 till USA och arbetade som hembiträde men återvände 1891 till Stockholm. Arbetade som trikåstickerska, ett av de lägst avlönade yrkena inom textilbranschen. Skrev för Social-Demokraten och för Morgonbris. Gav ut sin första bok, novellsamlingen »Vid svältgränsen«, 1908, med skildringar ur Stockholms proletärliv. Hennes första roman, Familjen Vinge, kom 1913. Hon var bland de första medlemmarna i Allmänna Kvinnoklubben och var den som gav namn åt kvinnoförbundets tidning Morgonbris 1904.

FOTO: ARBETARÖREISENS ARKIV

	KAN MAN PÅ SIG			RESIS-TANS		FRÅN POSTEN	OAS	TIDEVARV	FLYG-PLATS-PROGNOS	SVAVEL
	I LUFTEN PÅ CIRKUS									
				GODS						LOCKA
				ABSURD						
	FÖLJAKT-LIGEN			PASS-GÅNGARE						
				KROPPSDEL						
	KRYPTON					LYXBIL		BRÄCKA	GALEJ	
	ÅSNA						KURS I SVENSKA			
	KAN MAN LÄGGA						HORN			
MÄNNISKO-HATARE										
AMPERE			GAST				ODJUR			
			TILL TOMTEN				DANSKT VÄRDSHUS			
ERFAREN-HET				SARKASM	SKOVLA					
BURDUSA										REDSKAP
LJUS-STRÅLE										
					TROSELL	BÅR BÅG-SKYTT		FEST	NEODYM	
									SPETS	
HÅN	AVLOPP						KAMP-SPORT			
	KATEDER									
				CIRKA TJUGOETT						
				DUMBURK						
							SVORDOM		SVETSAD	HEDRAD
LITEN GRIS				KENZA-BURO					SKYDD	
ULLMAN				SPRINT		HÖR UPP!			BÅR GE-NOMET	
I BREV			GAMMALT ORIGINAL		KORPU-LENS					
ASK					BETYG FÖRR	SPELA IN				
TABBE						LEDNING				

Vinnare av förra numrets korsord:

var Marika Blomberg Lagré, Norrköping.

KORSORDSKONSTRUKTÖR: MARIJA KOIVISTO

Skicka in din lösning senast den 5 november 2011 till: Bilda Idé, Box 42053, 126 13 Stockholm. Märk kuvertet med »Kvinnokrysset«. Den först öppnade rätta lösningen vinner ett vackert silverhalsband designat av Eva E Eriksson.

❁ Sök pengar till studier ❁ Palmedagen ❁ Förbundets tre uttalanden ❁ S-kvinnor gör program som ska stoppa utflyttningen ❁ Nordisk forskning om framtidens välfärd ❁

EU och norra Afrika tema på Palmedagen

Årets Palmedag hålls i Uppsala lördagen den 12 november.

Dagen inriktas på EUs globala roll med fokus på utvecklingen i norra Afrika.

Europeiska Unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, handels- och utvecklingspolitik har stärkts. EU är nu världens största biståndsgivare.

Söder om Europa har 2000-talets hittills största uppror ägt rum. Modiga människor protesterar mot decennier av förtryck. I Syrien och Libyen slår regimerna hårt mot folket. I Tunisien och Egypten har diktatorerna tvingats bort. Val planeras.

Europa välkomnar utvecklingen men många anklagar EU för att ha hållit de tidigare diktatorerna kvar vid makten. Detta har lett till misstänksamhet mot EU, men många hoppas också på samarbete och stöd i utvecklingen av demokratin.

Vilken roll har EU globalt, och vilken roll vill arbetarrörelsen att EU ska spela globalt? Hur ska Europa agera för demokrati, mänskliga rättigheter och fred? Hur kan unionen verka för ett fritt Palestina, demokrati i Burma och rättvisa villkor för världens migrantarbetare?

FÖR TIONDE ÅRET SOCIALISTISKT FORUM

Lördag 19 november arrangeras Socialistiskt Forum i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm. Arrangörer är ABF Stockholm och LO-distriktet i Stockholms län. Det blir ett sextiotal seminarier, debatter, föreläsningar, workshops och kulturarrangemang som alla berör vänstern och arbetarrörelsens framtid och samtid.

Extremism, barnfattigdom, kärnvapen

Förbundsmötets tre uttalanden

I uttalandet om extremism poängteras att demokratin ständigt måste försvaras och aldrig kan tas för given. S-kvinnor vänder sig mot alla former av extremism: »Vi har alla ett ansvar för att bemöta intolerans var den än dyker upp. Respekt för alla människors lika värde måste alltid markeras.«

När det gäller barnfattigdomen poängteras att S-kvinnor redan 2009 visade på sambandet mellan barns fattigdom och kvinnors svaga ställning på arbetsmarknaden, deltidsarbete och låga löner. För att minska barnfattigdomen krävs att kvinnor kan försörja sig själva: »Vägen dit är att stärka kvinnors ställning på arbetsmarknaden genom satsningar på barnomsorg, individualiserad föräldraförsäkring och rätt till heltid.«

I uttalandet om en kärnvapenfri värld anknyter man till S-kvinnors traditioner när det gäller nedrustning. S-kvinnor har på senare år haft framgång när det gäller kamp mot landminor och klustervapen och man poängterar att det är viktigt att även i fortsättningen stå utanför kärnvapenunionen NATO: »Vårt mål är en fullständig avveckling av alla massförstörelsevapen. Vi stöder arbetet för att förhandla fram en konvention mot kärnvapen.«

Detta är en sammanfattning av S-kvinnors uttalanden på förbundsmötet. De fullständiga texterna finns på www.s-kvinnor.se

S-KVINNOR GÖR PROGRAM SOM SKA STOPPA UTFLYTT- NINGEN

Ganska många motioner på förbundsmötet blev enbart besvarade. En del av dem fick trots detta ett medskick i form av en extra att-sats. Det gäller bland annat motion 38, som kommer att påverka nästa valrörelse. Motionen kom från S-kvinnor i Luleå. Den hade rubriken »Hejda befolkningsminskningen i inlandet. Satsa på kvinnor/flickor«. I debatten krävdes att S-kvinnor ska ta fram ett regionalpolitiskt program med kvinnoperspektiv till valet 2014. Detta blev också beslutat.

FOTO: LENA NÄSLUND

Inger Segelström var ordförande i S-kvinnor 1995–2003. Nu är hon generalsekreterare i SAMAK, som är en gemensam organisation för de socialdemokratiska partierna i Norden.

Arbetarrörelsen i Norden forskar om framtiden

Så här blir det 2030

Nu tar Socialdemokraterna i Norden ledningen när det gäller välfärd och ekonomi år 2030.

Projektet leds av SAMAK som i höst startar ett forskningsprojekt om arbetarrörelsens framtida uppdrag.

Det skriver Inger Segelström, nu generalsekreterare i SAMAK, i den här artikeln för Morgonbris. SAMAK är arbetarrörelsens nordiska samarbetskommitté där S-kvinnor är medlem genom sin nordiska systerorganisation SKN.

Den Nordiska modellen har länge varit basen för de socialdemokratiska partierna och LO i Norden. Modellen har återopats och fått beröm i hela världen. Men när statsminister Fredrik Reinfeldt var inbjuden till Storbritannien och den konservativa regeringen försökte han ta åt sig äran av framgångssagan. Detta trots att moderaterna genom alla år röstat emot våra förslag i riksdagen. Då var det många av oss som inte bara höjde på ögonbrynen...

I den finansiella kris som EU befinner sig i, och med de lösningar som måste till nu, ser jag hur olika regioner organiserar sig. Det passar oss nordiska socialdemokrater ganska bra. När Sverige blev medlem i EU var socialdemokraterna starka i Europa. Majoriteten av regeringarna i medlemsstaterna var social-

demokratiska. Sedan har det bara gått utför. Nu är det endast ett fåtal. Men var finns ljuset i mörkret om inte i Norden där Finland har en vice kvinnlig statsminister Jutta Urpilainen (S) och Danmark som efter valet 15 september 2011 ska styras av Helle Thorning Schmidt (S). I Norge och Island gör partierna bra ifrån sig även om de inte är medlemmar i EU (ännu).

Oberoende forskningsarbete

Det är nu helt rätt tid att lyfta oss i framtidsdebatten. SAMAK startar därför ett stort oberoende, fristående forskningsarbete om den Nordiska socialdemokratiska modellen till år 2030. Vi öppnar oss för forskning och andras granskning samt synpunkter. Vi öppnar oss för att alla som vill får vara med och påverka samt utveckla välfärden, inte avveckla den.

Arbetet startar med en granskning av dagens situation och där mallar tas fram för att kunna göra jämförelser mellan länderna. Därefter kommer jämförbara

landrapporter att presenteras. Där ska man kunna läsa vad som har varit bra och vad som har varit dåligt. Samtidigt påbörjas det tematiska arbetet med 6–8 rapporter om aktuella politiska frågor. »Decent job, decent life«, det vill säga, jobben och välfärden är huvudfrågan. Skapa för att dela – dela för att skapa, välfärd och allt utifrån ett jämställt och jämlikt samhälle. Bäst på jämställdhet kommer att vara en av framtidsgrupperna. Slutligen kommer en samlingsrapport, också den oberoende och fri. Därefter kommer vi naturligtvis att göra våra politiska tolkningar och förslag.

Partiordföranden Håkan Juholt's jämställdhetstal på S-kvinnors förbunds- möte nyligen där han bland annat lovade lagstiftning om heltid inom sex månader när vi vunnit valet år 2014 är precis en sådan socialdemokratisk framtidslösning som låter som musik i en före detta ordförandes öron.

Projektet ska vara klart till SAMAK's nästa kongress år 2014. Välkommen i framtidsdebatten! ✿

Valberedning och revisorer

Kerstin Engle, ordförande för S-kvinnor i Skåne, valdes av förbundsmötet som ny sammankallande i valberedningen. Marianne Carlström, Göteborg omvaldes som sammankallande för revisorerna.

Valberedningen utökades på försök under den här mandatperioden från fem till sju ledamöter. Detta för att få bättre representation över landet. Den nya valberedningen leds av Kerstin Engle från Ängelholm.

Övriga ledamöter är: Gudrun Hjalmarsson, Norrbotten, Marlene Segersson, Bohuslän, Sara Karlsson, Sörmland, Agneta Andreasson-Bäck, Dalarna, Ina Sparrman, Stockholm och Ann-Louise, Kron, Östergötland.

Ordinarie revisorer: Marianne Carlström, Göteborg, Monica Green, Skaraborg, Lisbeth Björklund, Örebro. Ersättare är: Mai Andersson, Södra Älvsborg och Annica Gustafson, Jönköping.

Pengar att söka

Den 1 oktober är sista ansökningsdag till Marta Stjernströms minnesfond. Bidrag från fonden delas ut för att främja klubb- och arbetsarbete genom utbildning eller studieresa. Mer information finns på www.s-kvinnor.se under menyen »Om S-kvinnor/Marta Stjernströms minnesfond«. Ansökan sänds till S-kvinnor, Box 704 58, 107 26 Stockholm.

Hela nya styrelsen

Lena Sommestad,
ordförande, Uppsala
Susanne Andersson,
förbundssekreterare, Kalix

Ordinarie ledamöter valda på fyra år:

Anne Ludvigsson, Norrköping
Carina Ohlsson, Lidköping
Hillevi Larsson, Malmö
Inga-Lill Röhr, Kristinehamn
Eva-Lena Jansson, Örebro
Liselott Vahermägi,
Nynäshamn

Ordinarie ledamöter valda på två år:

Linnéa Björnstam,
Stockholm
Carina Hägg, Jönköping

Ersättare, valda på två år:

Anna-Lena Näslund,
Sundsvall
Ann-Christine Furustrand,
Österåker
Gudrun Hansson,
Strömsund
**Elinborg Kristinsdottir
Karlsson**, Lammhult
Annette Kalnak, Laholm
Åsa Lindestam, Söderhamn
Laila Olsen, Staffanstorps
Yvonne Karlén, Borlänge
Nivin Yosef, Stockholm

KVINNORNA TAR ÖVER I TANKESMEDJAN

Kerstin Alnebratt, Göteborg, ledamot av S-kvinnors framtidskommission, är ny ordförande i Arbetarrörelsens Tankesmedjas styrelse, som nu består av enbart kvinnor.

Kerstin Alnebratt

Nyvalda är också Carin Jämtin, SAP, Ulla Lindqvist, LO, och Annika Nilsson, ABF.

Kerstin Alnebratt är filosofie doktor i genusvetenskap och föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning vid Göteborgs universitet. I Tankesmedjan efterträder hon förre Metallordföranden Göran Johnsson, som lett Tankesmedjan sedan 2007 då han tog över efter Håkan Juholt.

Kerstin Alnebratt har varit kommunalråd (S) i Göteborg 1994–2002 och ordförande i Unga Örnar. Hon lämnade den aktiva politiken för snart tio år sedan och hoppas nu kunna bidra till att koppla samman politiken och forskarvärlden. Hon säger i en intervju att hon har saknat arbetet med de ideologiska och politiska frågorna och att hon nu räknar med att få möjlighet att jobba med att tänka kring de stora framtidsfrågorna.

»VI SLOG OCH SLOG HONOM AV BARA FAN.«

Maktlekar som Gul Bil, Böghög och Slavleken pågår dagligen i de ungas värld. Lekarna har genomgående inslag av våld och kränkningar, förloraren får ofta stryk i olika former och det utdelas av alla deltagande i leken. Ett viktigt inslag är att lekarna bygger upp en legitimitet, en egen värld utan vuxeninsyn. Lojaliteten till kompisgruppen blir viktigare än de jämlika rättigheter som gäller i samhället i övrigt. De som är med i leken och förlorar accepterar det straff som utdelas. I leken ger man upp sina rättigheter, som att slippa bli slagen och kränkt, för att vara någon i gruppen är viktigare än rätten att vara fri.

Boken är utgiven i samarbete med ALMAeuropa.

Till boken finns ett arbetsmaterial som innehåller rollspel och dilemmaövningar för ungdomsgrupper. Budskapen i scenerna är tydliga och lätta att arbeta med. Genom att se på maktlekar utifrån kan deltagarna upptäcka det absurda i olika situationer. De får möjlighet att reflektera över gränser och se nya utvägar.

Boken kostar 186:- inkl moms. Arbetsboken kostar 125:- inkl moms. Portokostnad tillkommer.

Böckerna kan du beställa från Stjärndistribution, Kundtjänst, telefon 0290-76 76 88, mail kundtjanst@bildaforlagide.se eller via webbutiken www.bildaforlag.se

POSTTIDNING **B**

Morgonbris

Box 70485, 107 26 Stockholm

"EN SOMMARPRESENT TILL ALLA OBOTLIGA ROMANTIKER"

- EXPRESSEN

- UPSALA NYA TIDNING

aaaaa

"VORE BROTTSLIGT ATT INTE UTSE DEN TILL ÅRETS SVENSKA OSCARS BIDRAG!"

4

- AMÉLIA

- KULTURBLOGGEN

- MAMA

"VARJE GÅNG LIV MJÖNES OCH RUTH VEGA FERNANDEZ FINNS I SAMMA BILD BLIR FILMDUKEN ELEKTRISK"

★★★★

"ÖVERVÄLDIGANDE PASSION"

- TT SPEKTRA

P3P3P3P3

"BANBRYTANDE"

- LIGGA MED P3

OXOXOXOX

"ÅRETS FILM ÄR HÄR!"

- QX

"RUTH VEGA FERNANDEZ ÄR HELT MAGISKT BRA"

- DN

EN FILM AV ALEXANDRA-THERESE KEINING

RUTH VEGA FERNANDEZ LIV MJÖNES

K Y S S M I G

LENA ENDRE KRISTER HENRIKSSON JOAKIM NÄTTERQVIST

BASERAT PÅ EN IDÉ AV JOSEFINE TENGBLAD OCH ALEXANDRA-THERESE KEINING

